

ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

เกตุทอง เนียมฝอย

มหาวิทยาลัยนเรศวร

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
กรกฎาคม 2558
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษา
ค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับ
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก”
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

(ดร.พงษ์เอก สุขใส)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง)

หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา

กรกฎาคม 2558

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ท่าน ดร.พงษ์เอก สุขใส อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำ ปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่งจนการวิจัยสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง หัวหน้าภาควิชาบริหาร และพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรถวุฒิ จารุสาธิต อาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พาณิชย์ผลินไชย รองคณบดีฝ่ายพัฒนาและบริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร นายถวิล เทพแก้ว ข้าราชการบำนาญ (อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองเมือง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2 และนายณัฐนนท์ อินปัญญา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไข และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การวิจัยในครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ แนวคิด ทฤษฎี และประสบการณ์ ต่างๆ ให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัด พิษณุโลก เป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการ เก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และทุกๆ คนในครอบครัว ที่คอยสนับสนุนและ เป็นกำลังใจให้ด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการวิจัยฉบับนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าขออุทิศแด่บุพการี และผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน

เกตุทอง เนียมฝอย

ชื่อเรื่อง	ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
ผู้วิจัย	เกตุทอง เนียมฝอย
ที่ปรึกษา	ดร.พงษ์เอก สุขใส
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2557
คำสำคัญ	การบริหารงาน, มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย, องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น

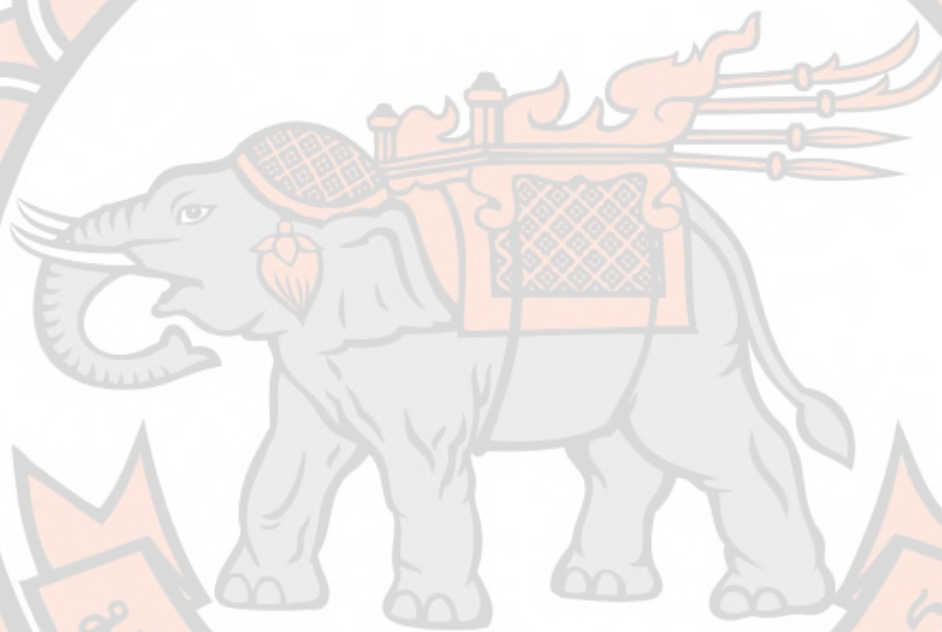
บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษา และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 96 คน โดยการใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารสถานศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ และด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีปัญหาอยู่ในระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ในด้านการบริหารสถานศึกษา ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการการตรวจสอบและทบทวนการบริหารสถานศึกษาประจำปี ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้

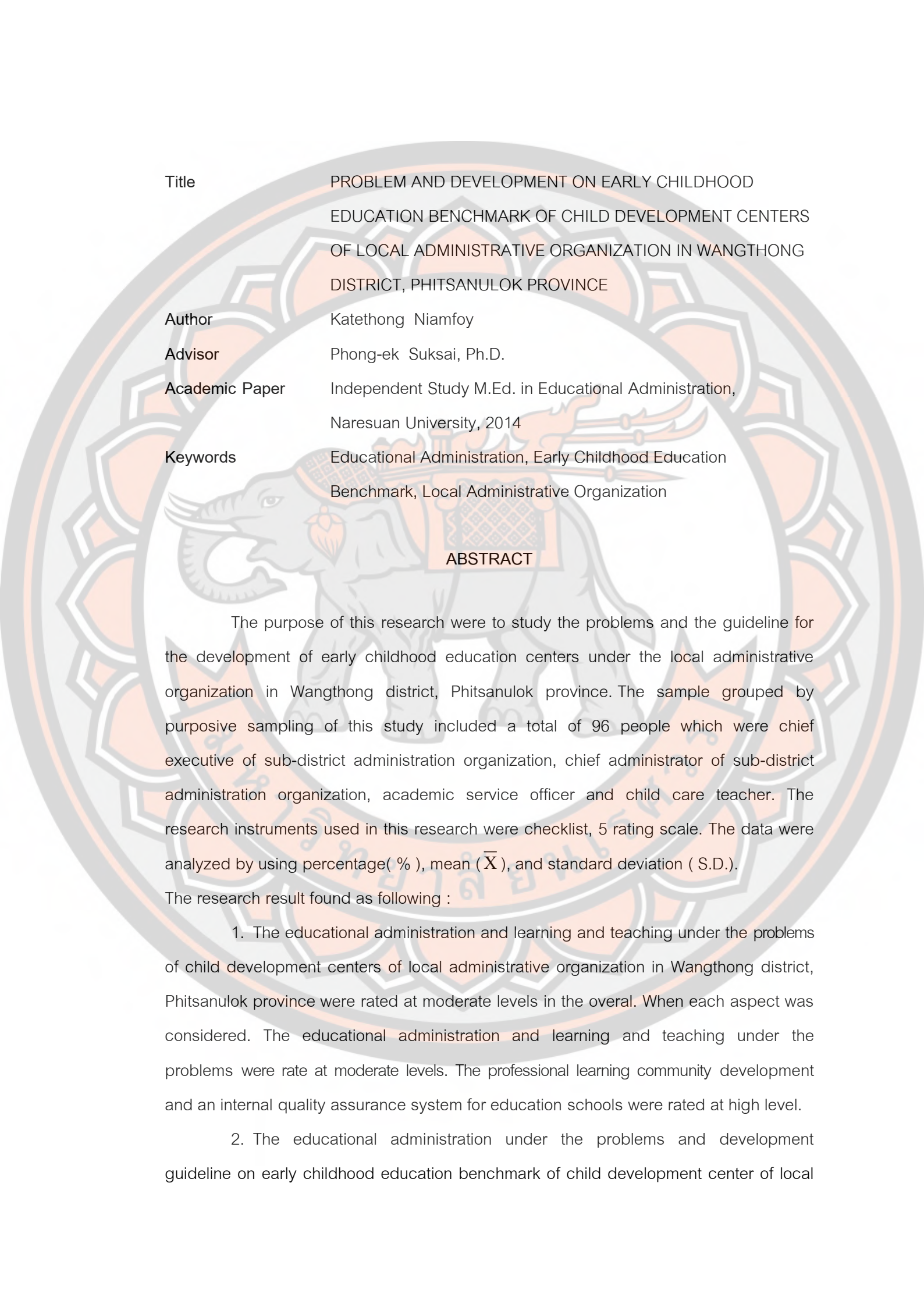
และดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการและส่งเสริมให้ครูสำรวจความต้องการของผู้เรียน ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ควรมีการจัดทำแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่ใช้และเชื่อมโยงข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นกับสถานศึกษา และด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรมอบหมายงานให้ครูและบุคลากร มีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

มหาวิทยาลัยพระนคร

Title PROBLEM AND DEVELOPMENT ON EARLY CHILDHOOD
EDUCATION BENCHMARK OF CHILD DEVELOPMENT CENTERS
OF LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN WANGTHONG
DISTRICT, PHITSANULOK PROVINCE

Author Katethong Niamfoy

Advisor Phong-ek Suksai, Ph.D.

Academic Paper Independent Study M.Ed. in Educational Administration,
Naresuan University, 2014

Keywords Educational Administration, Early Childhood Education
Benchmark, Local Administrative Organization

ABSTRACT

The purpose of this research were to study the problems and the guideline for the development of early childhood education centers under the local administrative organization in Wangthong district, Phitsanulok province. The sample grouped by purposive sampling of this study included a total of 96 people which were chief executive of sub-district administration organization, chief administrator of sub-district administration organization, academic service officer and child care teacher. The research instruments used in this research were checklist, 5 rating scale. The data were analyzed by using percentage(%), mean ($\bar{X}$), and standard deviation (S.D.).

The research result found as following :

1. The educational administration and learning and teaching under the problems of child development centers of local administrative organization in Wangthong district, Phitsanulok province were rated at moderate levels in the overall. When each aspect was considered. The educational administration and learning and teaching under the problems were rate at moderate levels. The professional learning community development and an internal quality assurance system for education schools were rated at high level.

2. The educational administration under the problems and development guideline on early childhood education benchmark of child development center of local

administrative organization in Wangthong district, Phitsanulok province should be checked and revised the educational administration by audit committee. The learning and teaching should organize student caring and supporting operation system and encourage teacher to explore of the needs of learners. The professional learning community development should plan an implementation of learning resource centers and local wisdom in the management of instructional activities. The internal quality assurance system for education schools, teacher and officer should be participated in an internal quality assurance.

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
	ขอบเขตของงานวิจัย.....	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
	การจัดการศึกษา.....	11
	แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	19
	การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย.....	27
	การบริหารสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล.....	40
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	55
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
	ประชากรในการวิจัย.....	56
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบ	
แบบสอบถาม.....	62
ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐาน	
การศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร	
ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก.....	64
ส่วนที่ 3 แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับ	
ปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง	
ส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก.....	71
5 บทสรุป.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	76
อภิปรายผล.....	78
ข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	95
ประวัติผู้วิจัย.....	116

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

1	แสดงจำนวนประชากรในการวิจัย.....	56
2	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และ ตำแหน่ง.....	63
3	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับปัญหาการบริหารงาน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวม	64
4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับปัญหาการบริหารงาน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการบริหารสถานศึกษา.....	65
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับปัญหาการบริหารงาน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	67
6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับปัญหาการบริหารงาน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้.....	69
7	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าระดับปัญหาการบริหารงาน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

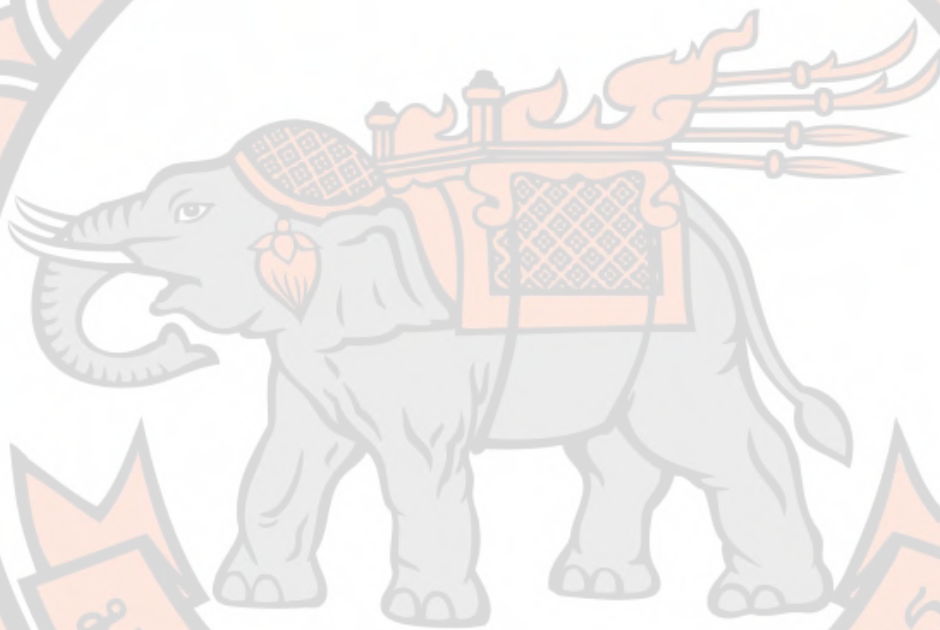
8	ความถี่ของแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการบริหารสถานศึกษา.....	71
9	ความถี่ของแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	73
10	ความถี่ของแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้.....	74
11	ความถี่ของแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา.....	75

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	55
---	---------------------------	----

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งความก้าวหน้าด้านของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์เรา การศึกษาจึงเป็นพลวัตร คือ จะต้องปรับเปลี่ยนให้ทันและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของชาติและสังคมโลกที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ บุคคลที่จะอยู่รอดในสังคมได้อย่างมีความสุขจะต้องเป็นผู้มีประสิทธิภาพของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ต้องรู้จักคิด วางแผน ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ ปฏิบัติในวิถีทางที่ถูกต้องเหมาะสม (สุมาลี เชื้อชัย, 2551) การศึกษาคือหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศ และเป็นกลไกหลักในการพัฒนาทรัพยากรของชาติให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถยืนหยัดได้อย่างสง่างาม ในประชาคมโลก การจัดการศึกษาจำเป็นต้องยิ่งที่การศึกษาจะต้องให้มีคุณภาพ

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็ก 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัยความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคลจึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับพัฒนาการด้านร่างกายให้เจริญเติบโตตามวัย มีสุขนิสัยที่ดี กล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน มีสุขภาพจิตที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีจิตใจที่ดีงาม ชื่นชม แสดงออกทางศิลปะ ดนตรี กีฬา การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รักวัฒนธรรม ประเพณี และรักความเป็นไทย อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ มีคุณลักษณะตามวัย มีความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กอายุถึงวัยนั้น ๆ ผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ขณะเดียวกันต้องสังเกตเด็กแต่ละคน ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อพัฒนาเด็กให้เต็มความสามารถและเต็มศักยภาพ พัฒนาเด็กในแต่ละช่วงอายุอาจเร็วหรือช้ากว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการพัฒนาจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มี

ความก้าวหน้าอย่างชัดเจน ต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยเหลือแก้ไขให้ทันท่วงที (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2546)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรหนึ่งที่มีสิทธิและหน้าที่ในการจัดการศึกษาตาม บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 78 (3) มาตรา 80 (4) และมาตรา 281 และมาตรา 289 รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นตนเอง และตัดสินใจในกิจการของ ท้องถิ่นได้เอง รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัด และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการจัดการศึกษาให้เท่าเทียมและ สอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักการแห่งการ ปกครองตามเจตนารมณ์ของประชาชน ตลอดจนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการ กำหนดเป้าหมาย และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ และในด้านการจัดการศึกษายังกำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษา ตลอดจนมีกรอบอาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่น ซึ่ง มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 9 (2) ให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และมาตรา 9 (6) ให้จัดการศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

นอกจากนั้นในมาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใด ระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น ซึ่งใน การจัดการศึกษานั้นต้องคำนึงถึงคุณภาพและมาตรฐาน โดยมาตรา 47 ให้มีระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการ ประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2552 หน้า 6-25)

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ตระหนักถึงความสำคัญของคุณภาพมาตรฐาน การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้จัดทำมาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่นขึ้น ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น (มถ.) มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยมีมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 24 มาตรฐาน 106 ตัวบ่งชี้ และ มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย 24 มาตรฐาน 104 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมาตรฐานทั้ง 2 ระดับ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านปัจจัย 2) ด้านกระบวนการ 3) ด้านผลผลิต ซึ่งมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย

ด้านกระบวนการทางการศึกษา มี 8 มาตรฐาน 40 ตัวบ่งชี้ และมีมาตรการดำเนินงาน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษาตามภารกิจหน้าที่ เพื่อให้มีการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ซึ่งในการดำเนินงานนั้นจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดต้องมีการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อเป็นเครื่องมือกำกับติดตาม และตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่าการบริหารนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ เพียงใด สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการประเมินตนเอง ทำให้ทราบว่าบริหารจัดการศึกษาของตนเองมีคุณภาพหรือไม่เพียงใด ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ต่อไป (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2550)

ในการบริหารงานจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมา พบว่า ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา เพื่อเกิดประสิทธิภาพและทั่วถึงในการจัดการศึกษา โดยมีโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ เพื่อประกอบการจัดการศึกษา ได้แก่ ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในมาตรฐานและการประกันคุณภาพทุกที่ ทุกหน่วยงานด้านการศึกษา ในแต่ละระดับต้องคำนึงถึงการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดเป็นมาตรฐานเดียวกัน และการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่สามารถบริการได้ครอบคลุมทั่วถึง ขาดการบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ ขาดคุณภาพ ซึ่งผลการสำรวจการจัดบริการพัฒนาเด็กวัย 3-5 ปี พบว่า ด้อยคุณภาพในด้านการบริหาร และการจัดการและขาดวิธีที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ได้รับความรู้เฉพาะทางที่จะช่วยบริการแก่เด็กปฐมวัยให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งการจัดหาและการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมกับเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2550, หน้า 8)

นอกจากนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งยังไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาโดยตรง ขาดระบบการบริหารจัดการศึกษาที่ดี ไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ไม่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาความรู้ ด้านการประกอบอาชีพให้แก่ประชาชน ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝังจิตสำนึกในเอกลักษณ์และค่านิยมความเป็นไทยให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน ทำให้เด็ก เยาวชน และประชาชนเลียนแบบพฤติกรรมแบบวัฒนธรรมและค่านิยมตะวันตก และองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น ยังไม่ทราบบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่ของตนเอง ทำให้ท้องถิ่นขาดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่สามารถเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ได้ และจากการทบทวนผลการดำเนินงานพัฒนาการศึกษาในแต่ละระดับ และประเภทการศึกษา พบว่าในการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่สามารถจัดการศึกษาได้บรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลายประการยังไม่นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม อาทิ คุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551, หน้า 4)

การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย ตั้งแต่ 2-3 ขวบ นั้น มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 12 แห่งซึ่งได้แก่ 1) อบต.แก่งโสภา 2) อบต.วังทอง 3) อบต.วังพิรุณ 4) อบต.บ้านกลาง 5) ทต.วังทอง 6) อบต.ชัยนาม 7) อบต.วังนกแอ่น 8) อบต.ดินทอง 9) อบต.ท่าหมื่นราม 10) อบต.พันชาลี 11) อบต.แม่ระกา 12) อบต.หนองพระ ซึ่งทุกแห่งนี้ จัดในรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่ผ่านมาได้มีการประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบล และเทศบาล ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ผลการประเมินซึ่งถือว่า น้อยมาก และไม่ผ่านร้อยละ 90.35 แสดงให้เห็นว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลไม่สามารถบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษา ถึงแม้ว่ากรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา ในสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา ทั้งประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประกันคุณภาพภายนอกขององค์กรบริหารส่วนตำบลในแต่ละแห่ง ยังไม่ได้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในเรื่องการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีเสนอหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสาธารณชน ตลอดจนจนเป็นการเตรียมการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือ สมศ. (दनัย ยอดนิล, 2552, หน้า 20)

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก มีปัญหาการบริหารงานด้านคุณภาพการจัดการศึกษา นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่ง และเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินในรอบต่อไป สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งอื่น ที่ประเมินไม่ผ่าน ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการศึกษาขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการและส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงสนใจเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้บริหาร ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษา และครูผู้ดูแลเด็ก ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้เตรียมความพร้อมในการบริหารงานด้านกระบวนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน และมีแนวทางการพัฒนาการบริหารงาน ให้มีมาตรฐานซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเด็ก และประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ใน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (ผู้ได้รับมอบหมาย) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษา (ผู้ได้รับมอบหมาย) และครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 96 คน ใช้ประชากรที่ศึกษาทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วย

-
1. องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งไสภา
 2. เทศบาลตำบลวังทอง
 3. องค์การบริหารส่วนตำบลวังพิรุณ
 4. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง
 5. องค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง
 6. องค์การบริหารส่วนตำบลชัยนาม
 7. องค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น
 8. องค์การบริหารส่วนตำบลดินทอง
 9. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหมื่นราม
 10. องค์การบริหารส่วนตำบลพันชาลี
 11. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ระกา
 12. องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพระ

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 เพศ

- 1) ชาย
- 2) หญิง

3.1.2 อายุ

- 1) 20-30 ปี
- 2) 31-40 ปี
- 3) 41-50 ปี
- 4) 51-60 ปี

3.1.3 วุฒิการศึกษา

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรี
- 3) สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.4 ประสบการณ์ในการทำงาน

- 1) ต่ำกว่า 5 ปี
- 2) 5-10 ปี

3) 11-15 ปี

4) มากกว่า 15 ปีขึ้นไป

3.1.5 ตำแหน่ง

1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (ผู้ได้รับมอบหมาย)

2) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

3) นักวิชาการศึกษา (ผู้ได้รับมอบหมาย)

4) ครูผู้ดูแลเด็ก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ใน 4 ด้าน ดังนี้
1) ด้านการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.2.2 แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ใน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการในการดำเนินงานด้านการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานได้ตามมาตรฐาน บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง แนวทางการดำเนินงานการจัดองค์กรโครงสร้าง และระบบการบริหาร และการพัฒนาองค์กร การบริหารและการจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ปัญหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก หมายถึง สภาพที่เป็นประเด็นในการจัดการศึกษามาตรฐาน การศึกษาระดับปฐมวัยที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางในการ จัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก หมายถึง สภาพที่เป็นจริง ในการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย 4 ด้าน ของการจัด การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการศึกษาระดับ ปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก หมายถึง การนำ สภาพ ปัญหา การบริหารงานตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษาองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา เพื่อให้สถานศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารงานตามมาตรฐานการบริหารงานตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. **ด้านการบริหารสถานศึกษา** หมายถึง การจัดโครงสร้างและระบบการบริหารงานที่ เหมาะสม มีคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมพัฒนาสถานศึกษา มีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของ งานและมีเป้าหมายชัดเจนมีการตรวจสอบและถ่วงดุลในการบริหารการศึกษาของ ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

2. **ด้านการจัดการเรียนการสอน** หมายถึง แนวทางการดำเนินงานการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย และการจัดสภาพแวดล้อมและการ บริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

3. **ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้** หมายถึง แนวทางการดำเนินงานสนับสนุน และใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการสร้างความร่วมมือระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันวิชาการ องค์กรภาครัฐ และเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

4. **ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา** หมายถึง แนวทางการในการ ดำเนินงาน การจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานที่ดูแลให้การศึกษาเด็กที่อายุระหว่าง 3-5 ปี มีสถานะเป็นสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่างๆ ถ่ายโอนให้อยู่ในความดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 12 แห่ง ที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ครูผู้ดูแลเด็ก หมายถึง บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกและแต่งตั้งจาก ผู้ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ เพื่อปฏิบัติหน้าที่หลักในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และ ส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา

เด็กเล็ก หมายถึง เด็กอายุระหว่าง 2-5 ปี ที่เข้ารับการเลี้ยงดู และพัฒนาเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบ ด้านพัฒนาเด็ก ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และกฎหมายว่าด้วยแผนและกระจายอำนาจ ให้กับท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเมืองพัทยา

พนักงานครู หมายถึง บุคลากรที่บรรจุรับราชการเป็นพนักงานครูเทศบาล และพนักงานครูอัตราจ้างที่ปฏิบัติงานสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง สถานที่ดูแลและให้ การศึกษา สำหรับเด็กตั้งแต่ 3-5 ปี สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัด พิษณุโลก

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. **ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก** หมายถึง การ ดำเนินงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดย บุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีคุณสมบัติมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ เพื่อให้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถที่จะดำเนินงานในด้านการศึกษา และสามารถพัฒนาเด็กได้อย่าง ถูกต้อง ตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสม และสอดคล้องตามความต้องการท้องถิ่น

2. **ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก** หมายถึง การดำเนินงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย มีดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่ เป็นการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตัวอาคาร และโดยรอบตัวอาคาร
2. ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นการดำเนินการสิ่งแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกตัวอาคาร
3. ด้านความปลอดภัย เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับความปลอดภัย คือ การกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัย และมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

3. **ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก** หมายถึง การดำเนินงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 12 ประการ คุณลักษณะตามวัย (ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา) การจัดประสบการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก

4. **ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก** หมายถึง การดำเนินงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การประชุมชี้แจงให้ราษฎรในชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การจัดให้มีกองทุนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมจากชุมชน หรือประชาชนในท้องถิ่น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
3. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
4. การบริหารสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การจัดการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2552, หน้า 2-13) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้ความหมายของคำว่า การศึกษาไว้ว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยที่เกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีจุดมุ่งหมายของการศึกษาว่าเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน และการให้สังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยเน้นการส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม มีความสามารถประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ตามมาตรา 9 ยังกล่าวถึงการกระจายอำนาจด้านการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งได้เน้นการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรอื่น ๆ และมาตรา 23 ด้านแนวทางการจัดการศึกษาเน้นเรื่องความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคมได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและระบบการเมืองการปกครอง การปกครอง ความรู้ ทักษะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

รวมทั้งความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ตลอดจนการมีความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 4) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญของงามของแต่ละบุคคล และสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ที่เกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

จากแนวคิดการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาเป็นการดำเนินงานด้านการศึกษาให้บรรลุตามความมุ่งหมาย หรือจุดมุ่งหมาย เพื่อให้บุคคลมีความรู้ มีสติปัญญาที่เฉลียวฉลาด มีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ ตลอดจนมีสุขภาพอนามัยและจิตใจที่ดี พร้อมทั้งจะบำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคมต่อไป

เป้าหมายของการจัดการศึกษา

ปรัชญา เวสารัชชี (2547, หน้า 14) ได้กล่าวไว้ว่า เป้าหมายการจัดการศึกษาในสภาพรวมคือ สมาชิกทุกคนในภาพรวมมีการแบ่งกลุ่มประเภทของเป้าหมายออกตามความเหมาะสมในการจัดเป็นกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

1. เด็กก่อนวัยเรียน เมื่อทารกคลอดจากครรภ์แม่ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ปู่ย่า ตายาย ญาติ หรือคนเลี้ยงดู เป็นกลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่ดูแลเลี้ยงดู และขณะเดียวกันก็ให้การศึกษาอบรมด้วยการให้การศึกษาลักษณะนี้ โดยทั่วไปยังไม่เป็นระบบ แต่เป็นธรรมชาติจึงยังไม่ถือว่าเป็นการจัดการศึกษา เมื่อทารกเติบโตขึ้นพอช่วยตนเองได้แล้ว พ่อแม่ซึ่งมีภาระประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงลูก ไม่อาจดูแลบุตรได้ ก็ปล่อยให้อยู่ในการดูแลของบุคคลอื่น เช่น บุคคลในกลุ่มเครือญาติ หรือ มิฉะนั้นก็ต้องจ้างคนดูแล ทางเลือกอีกประการหนึ่ง คือ ส่งบุตรหลานเข้ารับการอบรมศึกษา ในศูนย์การเรียนรู้ปฐมวัย ศูนย์รับเลี้ยงเด็กหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งถือเป็นสถานศึกษาเบื้องต้นที่มีการจัดการศึกษา โดยมีผู้ดูแลที่ได้รับอบรมมาพอสมควรเป็นผู้ดูแล เมื่ออายุถึงวัยประมาณ 3 ขวบ สถานศึกษาสำหรับเด็กกลุ่มนี้มีการจัดการศึกษา ที่เป็นระบบและมีรูปแบบมากขึ้น ซึ่งการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กวัยนี้มีการจัดกิจกรรมในลักษณะการเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ได้แก่ กิจกรรมการเคลื่อนไหวตามจังหวะ กิจกรรมการสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นต้น

2. บุคคลในวัยเรียน ผู้ที่อยู่ในวัยเรียน หมายถึง ผู้ซึ่งรัฐกำหนดให้ผู้ปกครองต้องนำไปเข้าเรียน คืออยู่ในข่ายการศึกษาภาคบังคับ โดยแต่ละประเทศกำหนดอายุไว้แตกต่างกันไปตามที่เห็นว่าเหมาะสม สำหรับประเทศไทยกำหนดให้การศึกษาในระดับประถมถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการศึกษาภาคบังคับ และหากผู้ปกครองมีความพร้อมก็ส่งเสริมให้บุตรหลานของตนได้เรียนต่อสูงขึ้นไปอีกตามกำลังความสามารถ ระดับการศึกษาของกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ อาจแบ่งได้หลายระดับ ได้แก่

2.1 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยทั่วไปเป็นการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลในวัยเรียนในระบบการเรียนในโรงเรียน ในครอบครัว หรือสถานศึกษารูปแบบอื่นในประเทศไทย การศึกษาขั้นพื้นฐานไล่เรียงกันไปตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ไปจนจบมัธยมศึกษา การศึกษาขั้นพื้นฐานมักใช้เวลาประมาณ 12 ปี เป็นส่วนใหญ่ ในช่วงปลายของการศึกษาระดับนี้เยาวชนที่สนใจศึกษาสายอาชีพแทนที่จะศึกษาสายสามัญ ก็อาจเลือกเข้าเรียนในสถานศึกษาสายอาชีพ ซึ่งได้แก่โรงเรียนอาชีวศึกษาระดับต้นต่าง ๆ

2.2 การศึกษาระดับอุดมศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนมุ่งที่ศึกษาต่อ ก็อาจเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (ซึ่งรวมถึงสถาบันอุดมศึกษาสายอาชีพต่ำกว่าปริญญาด้วย) ในกรณีที่ศึกษาระดับปริญญาก็อาจศึกษาต่อเนื่องไปตั้งแต่ระดับปริญญาตรี โท เอก หรือศึกษาเฉพาะด้าน หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โท เอก

3. ผู้ด้อยโอกาส หรือบุคคลลักษณะพิเศษกลุ่มเป้าหมายนี้เป็นคนกลุ่มที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างไปจากบุคคลปกติทั่วไป สิ่งที่ทำให้แตกต่างนั้นอาจเกิดจากรากฐาน ฐานะทางเศรษฐกิจ คือคนจนที่ด้อยโอกาสในการเล่าเรียนตามปกติ เช่น เด็กที่ผู้ปกครองไม่ส่งเสริมให้ศึกษาเล่าเรียน เด็กไร้ผู้อุปการะ หรือความแตกต่างอาจเกิดจากลักษณะทางร่างกายจิตใจ และสมอง เช่น เด็กพิการ เด็กปัญญาอ่อน เด็กที่มีปัญหาทางจิตใจ เด็กอัจฉริยะ เป็นต้น ผู้ด้อยโอกาส หรือบุคคลลักษณะพิเศษเฉพาะเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษเพื่อให้มีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเช่นเดียวกับเด็กอื่น แต่การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายนี้จำเป็นต้องจัดให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสมกับลักษณะและความจำเป็นสำหรับกลุ่มด้วย โดยอาจต้องมีครูที่ได้รับการอบรมมาเป็นการเฉพาะ ในกรณีที่ผู้ด้อยโอกาสร่วมเรียนในชั้นเรียนปกติครูจำเป็นต้องให้ความสนใจผู้เรียนเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องใช้ความอดทน ความเมตตา และความละเมียดละไมในการปฏิบัติต่อพวกเขา สำหรับผู้บริหารที่จัดการศึกษาสำหรับการศึกษาผู้ด้อยโอกาสต้องมีความเข้าใจ มีทักษะและได้รับการอบรมมาโดยเฉพาะอย่างพอเพียงในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

4. ผู้มีงานทำ ผู้ที่ประกอบอาชีพการงานแล้วเป็นกลุ่มเป้าหมายอีกกลุ่มหนึ่ง บุคคลเหล่านี้ได้รับการศึกษามาแตกต่างกันไป และมุ่งศึกษาเพิ่มเติมโดยมีเหตุผลแตกต่างกันไป ส่วนหนึ่งเข้าศึกษาระดับสูงในสถาบันการศึกษาปกติ หรือเข้ารับการศึกษิตตามโครงการพิเศษ เช่น โครงการศึกษาเฉพาะที่มีผู้จัดบริการให้ในสำนักงาน บริการให้ในสถานที่ทำงาน โครงการศึกษาอบรมเฉพาะด้าน เป็นต้น

นอกจากนี้หน่วยงานทางการศึกษาอาจจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยในรูปแบบต่างกัน เช่น การศึกษาสัจจะที่ผู้สอนตระเวนให้ความรู้ การศึกษาผ่านสื่อโทรคมนาคม การศึกษาโดยเอกสารหรือสื่อการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ การจัดการศึกษาเช่นนี้ อาจมีการรองรับวุฒิให้หรืออาจไม่เทียบวุฒิต่างเป็นทางการก็ได้ การจัด การอบรมสำหรับผู้มีงานทำเท่านั้น รวมถึงครู ซึ่งต้องมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยครูควรสนใจติดตามรับการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพของตน กลุ่มเป้าหมายนี้ นับวันจะยิ่งมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากเปลี่ยนแปลงวิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ เกิดขึ้นรวดเร็ว จึงจำเป็นที่ผู้ทำงานแล้วควรได้รับเนื้อหาสาระใหม่ ๆ เพื่อยกระดับความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพของตนตลอดเวลา

5. ประชาชนทั่วไป ถือเป็นผู้มีงานทำสำคัญของการจัดการศึกษาด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกของสังคมได้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ที่เป็นประโยชน์สำหรับการเป็นพลเมืองที่ดี และเพิ่มพูนความคิดความอ่านของตนอย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษานี้ถือเป็นส่วนเสริมจากการที่ประชาชนได้เรียนรู้จากสื่อมวลชน จากกลุ่มคนใกล้ชิดจัดการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนอาจทำโดยผ่านสื่อต่าง ๆ ได้หลากหลาย แต่ย่อมเป็นไปเพื่อพัฒนาคุณภาพของประชากรให้รู้เท่าทันสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้ มักเป็นการจัดการศึกษาเสริมในรูปการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นหลัก

จากเป้าหมายของการจัดการศึกษาข้างต้นที่กล่าวมานั้นมีหลากหลาย จึงจำเป็นที่ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาต้องสำรวจกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน และครอบคลุม เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมาย และร่วมสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถจัดบริการการศึกษาแก่กลุ่มเป้าหมายให้ครบถ้วนและเกิดประโยชน์ได้จริง

การจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2551, หน้า 23) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กล่าวถึงแนวนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา 80 (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข

มาตรา 80 (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐาน คุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิ ที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น โดยคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐาน และ ระบบการศึกษาของชาติ

จากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่กล่าวมา สรุปได้ว่า รัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกรูปแบบ รวมทั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2552, หน้า 6-10) ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้

มาตร 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
2. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

1. มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
2. มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา

4. มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คุุณอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คุุณอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5. ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

6. การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา และสถาบันสังคมอื่น

มาตรา 15 การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนี้

1. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

2. การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา การวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสะสมไว้ในรูปแบบเดียวกัน หรือต่างรูปแบบได้ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

มาตรา 16 การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่าสิบสองปีก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เป็นไปตามที่กำหนด

ในกฎกระทรวง และการศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็นสองระดับ คือระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับปริญญา การแบ่งระดับหรือการเทียบระดับการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 17 ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ในชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการ และเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออื่น

2. โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ เอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

3. ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด

มาตรา 19 การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้จัดในมหาวิทยาลัย สถาบันวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้นๆ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมอาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นตามกฎหมายว่าด้วยอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 21 กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจจัดการศึกษาเฉพาะทางตามความต้องการและความต้องการของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัด

การศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนา และเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง

มาตรา 41 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อม ในการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษา ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากร และการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากภาครัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์การชุมชน เอกชน องค์การเอกชน องค์การอาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ให้รัฐและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
2. ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์การชุมชน เอกชน องค์การเอกชน องค์การอาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัด และมีส่วนร่วมในการจัดการสถานศึกษา บริจาคทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ ให้รัฐและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริม และให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุน การอุดหนุน และใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสม และความจำเป็น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) ที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต มุ่งเน้นให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์การชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา

สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีระบบการศึกษาสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงนโยบาย และมาตรฐานการจัดการศึกษาของชาติ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการศึกษาบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้มากมาย ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว

โกวิท พวงงาม (2544, หน้า 7) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระ เพื่อเลือกผู้มีหน้าที่บริการการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระ พร้อมความรับผิดชอบ ซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยงานบริการส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค แต่ทั้งนี้ หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศไม่ได้เป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

อุทัย หิรัญโต (2523, หน้า 2) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินการบางอย่าง โดยดำเนินการกันเอง เพื่อบำบัดความต้องการของตน การบริหารงานท้องถิ่น มีการจัดเป็นองค์การมีเจ้าหน้าที่ซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมดหรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่รัฐบาลต้องควบคุมด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม จะปราศจากการควบคุมของรัฐบาลได้ไม่ เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งที่รัฐทำให้เกิดขึ้น

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2524, อ้างอิงใน จารุณี และคณะ, 2543, หน้า 7) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองรัฐ และโดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีบางอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

จากนิยามข้างต้นสามารถสรุปหลักการปกครองท้องถิ่นได้ดังนี้ (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539)

1. การปกครองของชุมชนหนึ่ง ซึ่งชุมชนเหล่านั้นอาจมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญ จำนวนประชากร หรือขนาดของพื้นที่ เช่น หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยจัดเป็นกรุงเทพมหานคร เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด อบต. และเมืองพัทยา

2. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อำนาจของหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีขอบเขตพอควร

เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง หากมีอำนาจมากเกินไป หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นก็กลายเป็นรัฐอธิปไตย เป็นผลเสียต่อความมั่นคงของรัฐบาล อำนาจของท้องถิ่นนี้มีขอบเขตแตกต่างกันออกไป ตามลักษณะความเจริญและความสามารถของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลในการพิจารณาการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นระดับใดจึงจะเหมาะสม

3. หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเอง สิทธิตามกฎหมายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่น มีสิทธิที่จะตรากฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ในการบริหารตามหน้าที่และเพื่อให้บังคับประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับ สุขาภิบาล เป็นต้น

3.2 สิทธิที่เป็นหลักในการดำเนินการบริหารท้องถิ่น ตามอำนาจในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

3.3 มีองค์กรที่จำเป็นในการบริหาร และการปกครองตนเอง องค์กรที่จำเป็นของท้องถิ่นจัดแบ่งเป็นสองฝ่าย คือ องค์กรฝ่ายบริหาร และองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาลจะมีคณะเทศมนตรีเป็นฝ่ายบริหารและสภาเทศบาลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ หรือในแบบมหานคร คือ กรุงเทพมหานครมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นฝ่ายบริหาร สภากรุงเทพมหานคร เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539, หน้า 26) ได้จำแนกวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดว่าในการประเมิณประเทศนั้น จะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัดภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่น หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถมีรายได้ มีเงิน งบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบานี้เป็นการแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรกรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียว อาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการ

ปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้น จึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้าง แต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันที่ให้การศึกษาด้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองที่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนในท้องถิ่น เพราะผู้ที่ทำหน้าที่ในการปกครองมาจากตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น ย่อมรอบรู้ในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และสามารถหาหนทางในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและที่สำคัญก็คือ เป็นส่วนหนึ่งของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และส่งผลให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย (พูนศักดิ์ วัฒนวิเศษกุล, 2532) เนื่องจาก

1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นับเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาด้านการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน เป็นภาพจำลองระบอบการเมืองในระดับชาติ มีกิจกรรมการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ฝึกหัดการตัดสินใจในทางการเมือง

2. การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง ทุกคนจะต้องเริ่มจากสร้างประชาธิปไตยระดับท้องถิ่นก่อนและพัฒนาไปสู่ระดับชาติ

3. การปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้เกิดการเรียนรู้ และเข้าสู่วิถีชีวิตการเมืองของประชาชน ด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและใกล้ชิดตัวหากมีกิจกรรมการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอ จะทำให้เกิดการตื่นตัวทางการเมือง เข้าใจและเกี่ยวพันกับการเมืองระดับชาติ

4. การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีที่สร้างนักการเมืองระดับชาติ ผู้ที่ผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในระดับท้องถิ่น จะทำให้การเข้าสู่การเมืองในระดับชาติมีคุณภาพสูงขึ้น

5. การปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำให้ประชาชนเกิดความรู้ทางทางการเมือง กล่าวคือ ประชาชนเรียนรู้ถึงวิธีการเลือกตั้ง การตัดสินใจ การบริหาร ทำให้เกิดการรวมกลุ่มกันทางการเมือง

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ประการ (อุทัย หิรัญโต, 2523, หน้า 22)

1. สถานะตามกฎหมาย (Legal Status) หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นในประเทศนั้นจะมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งโดยกฎหมายอื่น เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้น เป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ (Area and Level) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำคัญในการปกครองตนเองของประชาชน จึงได้มีการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับ คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่ จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม (UNESCO) องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักกิจการสังคม (Bureau of Social Affair) ได้ให้ความเห็นว่า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพได้ ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหาร รายได้ และบุคลากร เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจและพื้นที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากน้อยที่สุดเพียงใด ขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลาง หรือ รัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎ ข้อบังคับ ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การ หรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมด หรือบางส่วนเพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองของประชาชน โดยเลือกบริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติกิจการต่าง ๆ ภายในขอบเขตของกฎหมายในการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้วยังคงอยู่ในการกำกับ ดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยรวม โดยการมีอิสระในการดำเนินงานของหน่วยงานท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้ มิได้หมายความว่าอิสระเต็มที่ทีเดียว คงหมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น เพราะฉะนั้นแล้ว ท้องถิ่นจะกลายเป็นรัฐอธิปไตยไป (อนันต์ อนันตกุล, 2521, หน้า 10) รัฐจึงต้องสงวนอำนาจในการควบคุมดูแลอยู่

การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองมีการเลือกตั้ง มีองค์การหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเอง และที่สำคัญก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งให้ไว้ ณ วันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 โดยที่มาตรา 284 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

หมวด 1 มาตรา 6 ให้คณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ประกอบด้วย

1. นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน
2. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการ ก.พ. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และอธิบดีกรมการปกครอง

3. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนสิบสองคน ประกอบด้วย ผู้บริหารส่วนจังหวัดสองคน ผู้บริหารเทศบาลสามคน ผู้บริหาร อบต.ห้าคน และผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารเมืองพัทยา หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทเลือกตั้งกันเองตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

4. ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสองคน ประกอบด้วย บุคคลซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการพัฒนาท้องถิ่น ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น ในสาขาวิทยาศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ และด้านกฎหมาย ทั้งนี้ การสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามเกณฑ์และวิธีการที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

ให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

มาตรา 16 ให้เทศบาลเมืองพัทยา และอบต.มีหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณูปโภค และการก่อสร้างอื่น ๆ
5. การสาธารณูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และการประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
 17. การรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
 18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
 19. การสาธารณสุขโรค การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
 20. การจัดให้มีและการควบคุมสุสาน
 21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
 22. การจัดให้มี และการควบคุมการฆ่าสัตว์
 23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย
โรงพยาบาล และการสาธารณสุขสถานอื่น ๆ
 24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 25. การผังเมือง
 26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
 27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
 28. การควบคุมอาคาร
 29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริม และสนับสนุนการป้องกันและ
การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
 31. กิจกรรมอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการกำหนด
- แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ**

การกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ โดยมีหลักการสำคัญ คือ เป็นการโอนอำนาจ จากการปกครองจากส่วนกลาง ไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองโดยอิสระพอสมควร ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น อบต. ซึ่งถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ตามแนวคิดของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง

ลิขิต ธีรเวคิน (2535) ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจ โดยกล่าวไว้ว่าการกระจายอำนาจการปกครอง มีความสำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจสังคม โดยสรุป 2 ประเด็นดังนี้

1. การกระจายอำนาจ เป็นรากแก้วของการปกครองในระบบประชาธิปไตย เนื่องด้วยระบบประชาธิปไตย ต้องประกอบด้วยโครงสร้างส่วนบน คือ ระดับชาติ และโครงสร้างส่วนฐาน คือ ท้องถิ่น การปกครองในรูปแบบของการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง คือ รากแก้ว เป็นฐานเสริมสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย

2. การกระจายอำนาจ มีความสำคัญในทางเศรษฐกิจและสังคม ในด้านการพัฒนาชนบท โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยโครงสร้างการปกครองที่มีอิสระพอสมควรซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็จะต้องมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

ความหมายของการกระจายอำนาจ

ประยัต หงส์ทองคำ (2526) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจไว้ พอสรุปได้ดังนี้

1. การกระจายอำนาจตามอาณาเขต (Side and boundary) หมายถึง การมอบอำนาจไปให้ท้องถิ่นจัดกิจกรรมหรือบริการสาธารณะภายในเขตท้องถิ่น แต่ละท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตนเอง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล เป็นต้น

2. การกระจายอำนาจตามกิจการ (Function) หมายถึง การมอบอำนาจหน้าที่ให้องค์กรสาธารณะทำกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง เพื่อให้มีอิสระในการดำเนินการให้เหมาะสมกับเทคนิคของงานนั้น เช่น การไฟฟ้า การประปา และการโทรศัพท์ เป็นต้น

หลักการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ

1. ความเป็นนิติบุคคล (Artificial Person)

การกระจายอำนาจการปกครองนั้นจะต้องมีองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหาก รัฐบาลกลาง การมีองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง องค์กรเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน (Autonomy)

ความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจ เพราะถ้าต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์กรเช่นนี้ก็ไม่ผิดไปจากหน่วยงานที่ปฏิบัติอยู่ในส่วนภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ แต่มีข้อสังเกตว่า อำนาจอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องพอสมควร ไม่มากเกินไป จนทำให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตย (Unity and sovereignty) ของประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่เป็นสถาบันการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยเป็นของตนเอง หากแต่มีอำนาจหน้าที่กฎหมายกำหนดให้ และให้มีองค์กรที่จำเป็นสำหรับทำหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติและบริหารกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ของตนเท่านั้น

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและผู้นำที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมกระทำได้ 2 ระดับ คือ การใช้สิทธิ โดยใช้เสียงเลือกตั้งตัวแทนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ หรือถ้ามีความสามารถและสนใจ อาจสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนที่จะได้มีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนโดยรวม

4. การมีงบประมาณของตนเอง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มา การให้องค์กรท้องถิ่นมีอำนาจในการเก็บรายได้ และบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้ เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ตั้งแต่การวางแผนการปฏิบัติงาน การจัดเก็บรายได้ การบริหาร และการบริการประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2550, หน้า 4-7) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และลักษณะนิสัยจะมีความสัมพันธ์ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อม ๆ กันทุกด้าน เด็กแต่ละคนเติบโต และมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันออกไปตามวัย ซึ่งบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในแต่ละวัยเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึง 5 ขวบ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์มีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก นอกจากนั้น การเรียนรู้ยังเป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น และเด็กมีการเรียนรู้ตามธรรมชาติตั้งแต่ก่อนจะเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีมีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตของเด็กทุกคน ด้วยจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลิน เมื่อได้สังเกต มีโอกาสทดลอง สร้างสรรค์ แก้ปัญหา และค้นพบตนเอง ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อเด็ก และมีผลดีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัย เด็กจะรู้จักการเรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่น รวมถึงธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น ในการจัดหลักสูตรการศึกษาศาสนาปฐมวัย จึงถือว่าการเล่นเป็นจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ หรือสภาพแวดล้อม ทำให้เด็กแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกัน ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาศาสนาปฐมวัย ถือว่า ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่า วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างมีความสุข

แนวคิดพื้นฐานดังกล่าว ในการจัดการศึกษาศาสนาปฐมวัย ครูผู้ดูแลเด็กต้องศึกษาหลักการของหลักสูตรให้เข้าใจเพราะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กแรกเกิดถึง 5 ขวบ จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู ควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคนทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กพัฒนาการทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยอย่างอย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดี และคนเก่งของสังคม สอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคม โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน ฯลฯ

ปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน

ทุก ๆ ด้าน เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ และได้มาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพ และเหมาะสม ซึ่งจะเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อไป สำหรับมาตรฐานดังกล่าว ได้รวบรวม และจัดทำขึ้นจำแนกออกเป็นมาตรฐานการดำเนินงาน 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านบุคลากร และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การดำเนินงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยบุคลากรที่เกี่ยวข้องจะต้องมีคุณสมบัติมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถที่จะดำเนินงานในด้านการศึกษา และสามารถพัฒนาเด็กได้อย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ ด้วยความเหมาะสม และสอดคล้องตามความต้องการท้องถิ่น

2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การดำเนินงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย มีดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่ เป็นการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตัวอาคาร และโดยรอบตัวอาคาร

2. ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นการดำเนินการสิ่งแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกตัวอาคาร

3. ด้านความปลอดภัย เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับความปลอดภัย คือ การกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัย และมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

3. ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การดำเนินงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 12 ประการ คุณลักษณะตามวัย (ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา) การจัดประสบการณ์ ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก

4. ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การดำเนินงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การประชุมชี้แจงให้ราษฎรในชุมชนทราบถึงประโยชน์และความจำเป็นของการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การจัดให้มีกองทุนส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงาน ตลอดจนการติดตามและประเมินผลรวมถึงการเข้ามามีส่วนร่วมจากชุมชน หรือประชาชนในท้องถิ่น

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2550, หน้า 7-10) ได้ให้หลักการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้ เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพตนเอง ตามลำดับขั้นของการพัฒนาทุกด้านอย่างสมดุล และเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัย
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็ก โดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่ทันสมัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข
5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

จากหลักการดังกล่าว นำมาซึ่งหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยว่าต้องจัดสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 2 ขวบถึง 5 ปี นั้น เป็นหลักการที่คำนึงการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม เพื่อให้โอกาสในการพัฒนาเด็กทุกด้านตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ นอกจากนั้น ยังเน้นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการครอบคลุมเด็กทุกประเภท ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล และเน้นเด็กเป็นสำคัญ ดังนั้น การจัดการศึกษาต้องจัดหลักการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรมตามความเป็นอยู่จริงของเด็ก โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยผ่านการเล่น ซึ่งเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก และผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็ก โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข ซึ่งต้องได้รับการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา จากแนวทางที่ได้กล่าวมาแล้ว นำมาสู่หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยได้ ดังนี้

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัย และประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่เน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัย โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมาอยู่และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับซึ่งต้องเป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งควรอยู่ในสภาพแวดล้อมด้วยธรรมชาติ ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน ต้องสะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อที่มาจากธรรมชาติ และวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง สภาพแวดล้อมใกล้ตัวและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

3. การจัดกิจกรรมที่เสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้ หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นอำนวยความสะดวก โดยที่ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องยอมรับเห็นคุณค่า รู้จัก และเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนเองดูแลรับผิดชอบ เพื่อจะได้วางแผนสร้างสภาพแวดล้อม และกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงการใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็ก

4. การบูรณาการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย ยึดหลักการบูรณาการที่ว่า หนึ่งความคิด เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์ จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กควรวางแผนการจัดประสบการณ์ ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์ อย่างเหมาะสมกับวัย

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กควรสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนเอง และพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กว่า ได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกต สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ซึ่งจะช่วยครูผู้ดูแลเด็กในเรื่องการวางแผนการจัดกิจกรรม ชี้ให้เห็นพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคล ความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน และยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษา

6. ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้ดูแลเด็กและครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเติบโตขึ้นมา ครูผู้ดูแลเด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครอง เด็กต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทำความเข้าใจพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับ และร่วมมือกันรับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามหลักการจัดหลักสูตรให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

เบญจา แสงมะลิ (2552, หน้า 18) กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการจัดในลักษณะของการดูแล เลี้ยงดู และให้การศึกษาแก่เด็กให้ได้รับการพัฒนาแบบองค์รวมทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และเน้นตามความสามารถของ

แต่ละบุคคล เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยมีหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. จัดการศึกษาให้ครอบคลุมเด็กทุกประเภทที่มีอายุ 3-5 ปี
2. พัฒนาเด็กโดยยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษา
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นที่เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. จัดประสบการณ์ที่让孩子สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข
5. พัฒนาเด็กโดยบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

6. พัฒนาเด็กโดยให้ครอบคลุมและชุมชนมีส่วนร่วม

กรมวิชาการ (2542, หน้า 5) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุล และเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ และมีความสุข

5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กแรกเกิดถึงห้าขวบ เน้นหลักการพัฒนาเด็กให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตามวัย โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การถ่ายโอนการจัดการศึกษาปฐมวัยให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ต้องดำเนินการในด้านการบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก การรักษาความสะอาดทางน้ำ การป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม การส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ การคุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และทำหน้าที่อื่นๆตามที่ราชการมอบหมาย และจากการที่รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ออกมาบังคับใช้ ซึ่งมีผลตั้งแต่วันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542 ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบมีอำนาจในการจัดการศึกษาได้ทุกระดับ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลก็เป็นหน่วยราชการหนึ่งที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และต้องรับภาระการถ่ายโอนการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนด จึงทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลต้องรับภาระหน้าที่เพิ่มขึ้น คือ ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ได้รับการถ่ายโอน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2550, หน้า 82)

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 146) ได้มีการเตรียมการถ่ายโอนการจัดการศึกษาปฐมวัยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2543 โดยให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41-42 และในปี 2544 ได้กำหนดนโยบายการจัดชั้นอนุบาล 3 ขวบ ดังนี้

1. ปีการศึกษา 2544 ทุกโรงเรียนไม่ให้เปิดรับเด็กอนุบาล 3 ขวบ
2. ให้โรงเรียนที่เปิดรับเด็กอนุบาล 3 ขวบ ในปีการศึกษา 2543 ต้องดำเนินการร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 3. ด้านอาคารสถานที่ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดขาดแคลนอาคาร และสถานที่ในการจัดอนุบาล 3 ขวบ และประสงค์จะขอใช้อาคารสถานที่ของสถานศึกษา ให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการขอใช้อาคารสถานที่ของสถานศึกษา พ.ศ. 2539
 4. ด้านครูอัตราจ้าง หรือครูที่ทำการสอนอนุบาล 3 ขวบเดิม หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะขอความร่วมมือให้ครูอัตราจ้างหรือครูผู้สอนเดิม ให้ต้องดำเนินการสอนไปก่อนในระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถจ้างครูผู้สอนอื่นมาทดแทนได้ ก็ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือดำเนินการสอนในปีการศึกษา 2544 ไปตามเดิมก่อน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาแก่เด็ก
 5. ด้านวิชาการ ให้สถานศึกษาให้การสนับสนุนด้านวิชาการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในด้านการเป็นห้องเรียนต้นแบบ และการสนับสนุนเอกสารสื่อต่าง ๆ หรือเตรียม

ความพร้อมให้เด็กอนุบาล 3 ขวบ มีความสามารถทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา
เต็มตามศักยภาพ

6. ด้านงบประมาณ การถ่ายโอนงบประมาณรายการค่าวัสดุการศึกษา (รายหัว) ของเด็ก
อนุบาล 3 ขวบ ประจำปีการศึกษา 2543 ภาคเรียนที่ 2 หรือประจำปีงบประมาณ 2544 งวดที่ 1
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะดำเนินการจัดสรรงบประมาณดังกล่าวให้กับ
องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือเทศบาลที่โรงเรียนตั้งอยู่

กรมการศาสนา (2542, หน้า 1-20) ตามมติของคณะอนุกรรมการเมื่อวันที่ 23 เมษายน
2546 มีมติในการถ่ายโอนภารกิจศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ของกรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ
ตามแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. การดำเนินการตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ ยังคงดำเนินการโดยวัด และมีสภียดด้วย
ความเห็นชอบของคณะกรรมการศูนย์ที่มาจากชุมชน และให้มีผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ร่วมเป็นคณะกรรมการศูนย์ด้วย ทั้งนี้ วัดและมีสภียดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหาร
ศูนย์อาจขอใช้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทนได้

2. ให้ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์รายงานสถิติข้อมูลและผลการดำเนินงานประจำปีให้
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำคำขอของงบประมาณจากกรมส่งเสริม
การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบการเบิกจ่ายงบประมาณให้
ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ และกำกับการใช้จ่ายงบประมาณเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามเป้าหมาย
ของรัฐบาล รวมทั้งสนับสนุนด้านวิชาการเพื่อให้จัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาก่อน
ประถมศึกษาของชาติ

3. การจัดจ้างผู้ดูแลเด็ก ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์เป็นผู้ทำ
สัญญาจ้างบุคคลที่ได้รับรองจากวัดและมีสภียดหรือคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์
โดยปฏิบัติตามมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล และแจ้งรายชื่อให้องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการจัดสรรค่าตอบแทนให้แก่ผู้ดูแลเด็กตามเกณฑ์ที่รัฐบาลกำหนด

4. การอนุมัติจัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ที่จัดตั้งขึ้นภายหลังการถ่ายโอนให้
ดุลยพินิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงประโยชน์ของชุมชนและความซ้ำซ้อนในการ
ใช้งบประมาณและผลกระทบต่อสถานศึกษาเอกชน ทรัพย์สินของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์
ที่ยุบเลิกให้ตกเป็นของวัดหรือมีสภียด งบประมาณที่เหลือให้นำส่งรายได้แผ่นดิน

5. ให้อำนาจหน้าที่ของกรมศาสนา ตามระเบียบกรมการศาสนาว่าด้วยศูนย์อบรมเด็กก่อน
เกณฑ์วัด พ.ศ. 2542 และระเบียบกรมการศาสนาว่าด้วยศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมีสภียด พ.ศ.

2542 เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปรับใช้หรือจัดทำระเบียบขึ้นใหม่ตามความเหมาะสมโดยได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการการจัดทำและกำกับแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6. ให้เจ้าของศาสนาสถาน (เจ้าอาวาสหรืออิหม่าม) เป็นผู้พิจารณาแต่งตั้งครูผู้สอน และครูพี่เลี้ยง รวมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยฐานะคณะกรรมการบริหารศูนย์

กรมการพัฒนาชุมชน (2553, หน้า 45) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมการพัฒนาเด็กประจำปี 2554 และแนวทางการกำกับดูแลกิจกรรมงานพัฒนาเด็กที่ถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมงานพัฒนาเด็กจำนวน 12 กิจกรรม ได้แก่

- 1.1 ค่าตอบแทนผู้ดูแลเด็ก
- 1.2 เงินสบทบประกันสังคม
- 1.3 ค่าอาหารกลางวัน
- 1.4 ค่าอาหารเสริม (นม)
- 1.5 การพัฒนาโดยหน่วยพัฒนาเด็กเคลื่อนที่
- 1.6 การฝึกอบรมคณะกรรมการพัฒนาเด็ก
- 1.7 การฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กก่อนประจำการ
- 1.8 การฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กระหว่างประจำการ
- 1.9 การก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.10 การปรับปรุงอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.11 การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน
- 1.12 การจัดหาเครื่องเล่นประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กิจกรรมทั้ง 12 กิจกรรมถูกกำหนดให้อยู่ในโครงการถ่ายโอนงาน/กิจกรรมบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติงานงบประมาณตลอดจนระเบียบการเบิกจ่ายโดยตรงเฉพาะ และการอนุมัติเงินประจำงวดก็จะระบุชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณนั้น ๆ ด้วย

1. กิจกรรมลำดับที่ 1.1–1.8 ให้หน่วยงานราชการเจ้าของงบประมาณเดิมดำเนินการให้ลักษณะเดิมแต่ให้มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมในการบริหารโครงการด้วย (สำหรับกิจกรรมที่ 1.3 และ 1.4 ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2544 เป็นต้นไป ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ)

2. กิจกรรมลำดับที่ 1.9–1.12 ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการตามรายการและรูปแบบที่ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณเป็นผู้กำหนด

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องดำเนินการทั้ง 12 กิจกรรมได้แก่ 1) กิจกรรมค่าตอบแทนผู้ดูแลเด็ก 2) เงินสหบทประกันสังคม 3) ค่าอาหารกลางวัน 4) ค่าอาหารเสริม (นม) 5) การพัฒนาโดยหน่วยพัฒนาเด็กเคลื่อนที่ 6) การฝึกอบรมคณะกรรมการพัฒนาเด็ก 7) การฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กก่อนประจำการ 8) การฝึกอบรมผู้ดูแลเด็กระหว่างประจำการ 9) การก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 10) การปรับปรุงอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 11) การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน 12) การจัดหาเครื่องเล่นประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

รูปแบบการส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรมการพัฒนาศุมน (2553, หน้า 38) ได้กำหนดรูปแบบการส่งเสริมการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 3 รูปแบบ

รูปแบบที่ 1 เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมมาก ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งด้านอาคารสถานที่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุ และการจัดการ โดยศูนย์พัฒนาการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด/อำเภอ และโรงเรียนสังกัด

รูปแบบที่ 2 เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมระดับปานกลาง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันรับผิดชอบ เช่น การจ้างครูพี่เลี้ยง วัสดุการศึกษา สื่อต่าง ๆ อาหารเสริม (นม) อาหารกลางวัน ดูแลด้านวิชาการ เป็นต้น

รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมในระดับที่น้อย ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังช่วยองค์กรอื่นได้ไม่มากนัก ดังนั้น จึงให้โรงเรียนรับผิดชอบเป็นส่วนใหญ่ ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะรับผิดชอบบางส่วน เช่น ค่าจ้างครูพี่เลี้ยง หรือค่าวัสดุ/สื่อ เป็นต้น รูปแบบนี้ชุมชนจะเป็นผู้ติดตั้ง มีคณะบุคคลเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในรูปแบบของกรรมการ ลักษณะของการบริหารศูนย์ก็จะเป็นไปตามความเห็นชอบของกรรมการแต่ละศูนย์จะมีระบบไม่เหมือนกัน หน่วยงานประเภทนี้ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมศาสนา

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเลือกรูปแบบได้ตามความพร้อมเป็นหลัก ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมน้อยควรมีการวางแผน

เพื่อเปลี่ยนรูปแบบจากรูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบที่ 2 และรูปแบบที่ 1 ตามลำดับ เช่นเดียวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในรูปแบบที่ 2 ก็สามารถพัฒนาเป็นรูปแบบที่ 1 เพื่อเข้าสู่รูปแบบการดำเนินการที่เป็นอิสระต่อไป

มาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2548, หน้า 17) ได้มีการกำหนดมาตรฐานของการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกรอบมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่นเดิม โดยมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ มาตรฐานสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย มี 24 มาตรฐาน 104 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านปัจจัย 2) ด้านกระบวนการ 3) ด้านผลผลิต ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษามาตรฐานด้านกระบวนการจึงขอกล่าวถึงมาตรฐานด้านกระบวนการ โดยมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านกระบวนการทางการศึกษา มี 8 มาตรฐาน 40 ตัวบ่งชี้ มาตรการดำเนินงาน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน 16 ตัวบ่งชี้

1.1 มาตรฐานที่ 6 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร ดังนี้

1. จัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานอย่างเหมาะสม
2. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างครอบคลุม และทันต่อการใช้งาน
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.2 มาตรฐานที่ 7 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน โดยมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. กระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา
2. บริหารเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม
3. คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาโรงเรียน
4. บริหารงานแบบมุ่งสัมฤทธิ์ของงาน และเป้าหมายที่ชัดเจน
5. มีการตรวจสอบและถ่วงดุลในการบริหารการศึกษา

1.3 มาตรฐานที่ 8 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น
2. มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลายตามความสนใจ
3. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. ส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และสื่อ การเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้
5. มีการบันทึก มีการรายงานผลและการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ
6. มีการนิเทศการเรียนการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ
7. นำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์
8. ส่งเสริมการจัดการศึกษา/วิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ ติดตามผล และใช้ผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามศักยภาพ

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน 12 ตัวบ่งชี้

2.1 มาตรฐานที่ 9 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย โดยมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. จัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่เข้มแข็งและทั่วถึง
2. จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษและความถนัดของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม
5. จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี ศิลปะ และการเคลื่อนไหว
6. จัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย
7. จัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

2.2 มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ โดยมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารเหมาะสม
2. มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน

3. ให้บริการสารสนเทศทุกรูปแบบที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

4. จัดห้องเรียน ห้องพิเศษ พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี

5. จัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่

3. ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้

3.1 มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งการเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดกิจกรรม
2. สนับสนุนให้แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับการศึกษา

3.2 มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการร่วมมือกัน ระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน โดยมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. เป็นแหล่งวิทยาการในการให้ความรู้และบริการชุมชน
2. มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

4. ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1 มาตรฐาน 8 ตัวบ่งชี้

4.1 มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา โดยมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. จัดระบบบริหาร และสารสนเทศ
2. พัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. ประเมินคุณภาพการศึกษา
7. จัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. ผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา

จากมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กล่าวมาข้างต้น การบริหารงานด้านการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปได้ว่า ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านบริหารการศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

อุดม คุณชมพู่ (2549) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา แยกออกเป็น 2 คำ คือ การบริหาร คำหนึ่ง และการศึกษาคำหนึ่ง ความหมายของ “การบริหาร” มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ทั้งคล้าย ๆ กัน และแตกต่างกัน คือ การบริหาร คือ ศิลปะของการทำงานให้สำเร็จโดยใช้บุคคลอื่น การบริหาร คือ การทำงานของคณะบุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่ร่วมกันดำเนินการให้บรรลุจุดประสงค์ ร่วมกัน ส่วนความหมายของ “การศึกษา” มีผู้ให้ความหมายไว้คล้าย ๆ กัน ดังนี้ การศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การศึกษา คือ การสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต การศึกษา คือ เครื่องมือที่ทำให้เกิดความเจริญงอกงามทุกทางในตัวบุคคล เมื่อนำความหมายของ “การบริหาร” มารวมกับความหมายของ “การศึกษา” ว่า “การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดี”

กิติมา ปรีดีดิลก (2552, หน้า 4) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึงความพยายามที่จะดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องของ การศึกษา อันได้แก่ โรงเรียน หลักสูตร ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ สื่อตำราเรียน และอาคารสถานที่ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ความจริงในการพยายามที่จะดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยผลผลิต คือ ผู้เรียนมีคุณภาพ

ภาดา ธาราศิริสุทธิ และ วิบูลย์ ไทวณะบุตร (2552, หน้า 6) ได้กล่าวไว้ว่าทั้ง 2 ท่าน ดังนี้ การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาให้สมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้านนับแต่บุคลิกลักษณะ ความรู้ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

หวน พินรุพันธ์ (2553, หน้า 39) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะเจตคติ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม ทั้งในด้านการสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคมโดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผน และไม่เป็นระเบียบแบบแผน

จากแนวคิดการบริหารการศึกษาที่หลากหลายของการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่าดังนี้ การบริหารการศึกษา เป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด และความสามารถ โดยอาศัยกระบวนการต่าง ๆ และทรัพยากรที่มีอยู่มาบูรณาการ ร่วมกันดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

การบริหารสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้กำหนดแนวทางไว้ ดังนี้

1. แนวทางการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษา

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553, หน้า 18-20) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นบทบาท และภารกิจที่สำคัญ ซึ่งการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ได้มาซึ่งคุณภาพมาตรฐานนั้น บุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์การบริหารพอสมควร จึงจะสามารถนำพาบุคลากรในสถานศึกษาให้ ความร่วมมือ ร่วมใจพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ เป้าหมาย รวมทั้งบรรลุตาม เจตนารมณ์และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดขึ้นไปได้อย่างเหมาะสม ซึ่งความรู้ ความเข้าใจที่ จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารและครูของสถานศึกษาที่ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ที่ใช้ในการบริหาร สถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีคุณภาพ และมาตรฐานนั้น ได้กำหนดเป็นแนว ทางการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 ระบบการบริหารจัดการสถานศึกษา เป็นระบบการบริหารจัดการที่ผู้บริหาร สถานศึกษาและครูควรมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการบริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารงานในสถานศึกษา คือ เรื่องเกี่ยวกับ เกณฑ์อัตรากำลังบุคลากรของสถานศึกษา โครงสร้างการบริหารจัดการสถานศึกษา กรอบภารกิจ หรือขอบข่ายที่มีอยู่ภายในสถานศึกษา มาตรฐานตำแหน่งพนักงาน ความก้าวหน้าของบุคลากรใน สถานศึกษา การมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนบทบาทและ หน้าที่ของคณะกรรมการ

1.2 ระบบสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา ความสำคัญของระบบข้อมูลพื้นฐาน และสารสนเทศที่จำเป็นนำมาใช้ในการดำเนินงานของสถานศึกษา ทั้งที่เป็นแบบพิมพ์ ที่จำเป็นต้อง ใช้ในสถานศึกษาและการจัดเก็บข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ เพราะข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ของ สถานศึกษานั้น นอกจากจะต้องเป็นเอกสารแบบพิมพ์ที่สำคัญของราชการแล้วยังใช้เป็นหลักฐาน ข้อมูลสำหรับบริหารจัดการการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาหรือการรายงานผลการดำเนินงาน ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบปฏิบัติ นอกจากนั้น ยังเป็นภารกิจหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหาร

สถานศึกษาและครูต้องจัดทำขึ้นเพื่อใช้สำหรับการดำเนินงานในสถานศึกษา เป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

1.3 การวางแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา เนื่องจากการพัฒนาองค์กรหรือหน่วยงาน หรือสถานศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้า และมีทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องมีการวางแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ท้นต่อเหตุการณ์ รวมทั้งกำหนดแผน ขั้นตอนการดำเนินงานจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และกระบวนการปฏิบัติงาน โครงการ/กิจกรรม เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาสามารถนำไปดำเนินงานให้บรรลุตามนโยบาย เป้าหมายที่กำหนด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการบริหารจัดการแผนพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างดี

1.4 การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา นั้นมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารงานสถานศึกษาเป็นอย่างมาก นอกจากสถานศึกษาจะต้องดำเนินการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แล้ว ยังต้องเตรียมการเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาจากสำนักงานรับรองและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ที่ต้องดำเนินการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทุก ๆ 5 ปี ต่อครั้ง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ปฏิบัติการสอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถความเข้าใจในการดำเนินงานให้สถานศึกษาสามารถจัดทำการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาภายในได้อย่างมีมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครอบคลุมถึงมวลกิจกรรมทางวิชาการ และภารกิจทางวิชาการ และทางการบริหารจัดการที่มีการวางแผนล่วงหน้าและมีการประสานสัมพันธ์อย่างมีระบบ เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจที่สมเหตุสมผลว่าผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถและลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ ระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา ก็คือ งานที่สถานศึกษาปฏิบัติอยู่ นำมาจัดให้เป็นระบบที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน เชื่อถือได้สม่ำเสมอและต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจต่อสังคม ได้ว่า สถานศึกษามีศักยภาพในการจัดการศึกษา และรายงานต่อสาธารณชนได้ว่าผู้เรียนทุกคนของสถานศึกษาได้รับการเรียนรู้หรือไม่ เพียงใด ใช้วิธีการใดในการพัฒนาผู้เรียน และทราบได้อย่างไร ผู้เรียนทุกคนเกิดการเรียนรู้ตลอดจนต้องมีการเปลี่ยนแปลงอะไรอีกบ้าง

เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น สามารถบรรลุผลตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดให้สูงขึ้นตามศักยภาพของผู้เรียนเช่นกัน ฉะนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องประกันในสิ่งที่สถานศึกษาดำเนินการระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ภาระงานสำคัญที่มีใช้สิ่งแปลกใหม่แต่กลับเป็นการจัดการที่สร้างความเข้มแข็งให้สถานศึกษา แต่ทั้งนี้ต้องมีการประสานงานความร่วมมือของทุกคนในสถานศึกษา และการดำเนินงานชัดเจน โปร่งใส และตรวจสอบได้

จากแนวทางการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า แนวทางการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ระบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ระบบสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา การวางแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งในการดำเนินงานการบริหารสถานศึกษานั้นผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์การบริหารมากพอ จึงจะสามารถนำพาบุคลากรในสถานศึกษาให้ร่วมมือ ร่วมใจพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ เป้าหมาย รวมทั้งบรรลุตามเจตนารมณ์ และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด

2. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ได้มีนักวิชาการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้หลายประการ ดังนี้

เบญญา แสงมะลิ (2552, หน้า 342) ได้กล่าวไว้ว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นลักษณะของการบริหารที่เกิดขึ้นจากชุมชนเป็นผู้จัดตั้ง มีคณะบุคคลเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในรูปของคณะกรรมการ ลักษณะการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการ แต่ละศูนย์ และการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ดำเนินการด้วยดีมาโดยตลอดนั้น กรรมการปกครองนำหลักการบริหารโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการมาปรับใช้กับแนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งยึดหลักการบริหารงาน ได้แก่ งานวิชาการ งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม งานบุคลากร งานการเงินและพัสดุ งานกิจการนักเรียน และสัมพันธ์กับชุมชน

เยาวพา เดชะคุปต์ (2552, หน้า 11) การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง การบริหารเพื่อให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็กได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างสมดุลไปพร้อม ๆ กันทุก ๆ ด้าน ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้จะเป็นประสบการณ์ที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ทั้งนี้เป็นไปเพื่อให้เด็กเกิดการ

เรียนรู้และมีความสุขกับการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน โดยอาศัยความร่วมมือกัน ระหว่างบ้าน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าต่อไป

ราชี ทองสวัสดิ์ (2552, หน้า 13) ได้กำหนดหลักการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไว้ดังนี้

1. มุ่งพัฒนาเด็กโดยองค์รวมโดยผ่านการเล่น หมายถึง จัดการให้เด็กนั้นได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การพัฒนาเด็กจะทำได้ดีจากกิจกรรมการเล่น

2. ยึดหลักปรัชญาการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา

3. จัดให้สอดคล้องกับพัฒนาของเด็ก ได้แก่

3.1 ด้านร่างกาย ไม่บังคับให้เขียนหนังสือ เพราะการเขียนจะทำได้ดีต่อเมื่อกล้ามเนื้อนิ้วมือแข็งแรง ที่จะสามารถจับดินสอและขีดเขียนไปในทิศทางที่ต้องการได้ และใช้มือและตาให้สัมพันธ์กันได้ การออกกำลังกายจะให้เล่นกลางแจ้งอย่างอิสระและรับประทานอาหารเช้าครบ 5 หมู่

3.2 ด้านอารมณ์และจิตใจ กิจกรรมที่เหมาะสม เช่น ศิลปศึกษา และการเล่นอย่างอิสระ จัดตารางกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย จะช่วยให้พัฒนาอารมณ์ และจิตใจเป็นอย่างดี

3.3 ด้านสังคม ให้โอกาสเด็กได้เล่นร่วมกันอย่างอิสระจะช่วยให้เด็กมีโอกาสปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ เด็กได้ทำกิจกรรมศิลปะอย่างอิสระจะช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองกล้าแสดงออกและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

3.4 ด้านสติปัญญา ให้ความรู้ทางพื้นฐานของภาษา คณิตศาสตร์ จากการทำกิจกรรมต่างๆฝึกการตอบคำถามปลายเปิดเพื่อพัฒนาความคิดของเด็กๆ ความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันไป ควรจัดกิจกรรมมุ่งเน้นกระบวนการมากกว่าการจำแนกเนื้อหาได้ และการจัดกิจกรรมเป็นรายบุคคล มีการประเมินพัฒนาการโดยการสังเกตพฤติกรรม และส่งเสริมพัฒนาการที่ยังด้อยของเด็กแต่ละคน

กรมอนามัย (2552, หน้า 5) ได้วางแนวทางการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและคุณภาพการจัดการเลี้ยงดูเด็กระดับปฐมวัย เพื่อให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำอยู่ โดยกำหนดแนวทางการบริหารให้มีมาตรฐานไว้ดังนี้

1. มาตรฐานด้านปัจจัย

1.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น ภายในและภายนอกอาคาร ตัวอาคารมั่นคงแข็งแรง มีความปลอดภัย ไม่อยู่ในบริเวณเสี่ยงอันตราย พื้นที่ใช้สอยแบ่งเป็นสัดส่วน

1.2 สภาพอากาศ มีสภาพอากาศที่ถ่ายเท ร่มรื่น สะอาด รวมถึงบรรยากาศภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความอบอุ่น ให้เด็กรู้สึกถึงความเป็นบ้าน

1.3 คุณสมบัติ และคุณภาพของบุคลากรที่ให้บริการ ได้แก่ ผู้บริหาร กรรมการ ครู / ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรสนับสนุนอื่น ๆ ควรเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเพียงพอสำหรับการ ปฏิบัติงาน และควรได้รับการฝึกอบรม ด้านต่าง ๆ ที่จำเป็น ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและผู้ปกครอง มีสุขภาพแข็งแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ

1.4 สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และปริมาณเพียงพอ เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก และจำนวนเด็กที่ให้บริการ เช่น จำนวนเครื่องเล่น โต๊ะ เก้าอี้ เป็นต้น

2. มาตรฐานด้านกระบวนการ

2.1 กระบวนการเรียนการสอนและกิจกรรม มีการวางแผนการเรียนการสอนและการ จัดกิจกรรมที่เน้นในด้านการเตรียมความพร้อมของเด็ก ๆ ให้มีพัฒนาการทุก ๆ ด้านอย่างเหมาะสม กับสภาพของเด็กในแต่ละวัย และควรปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณธรรมที่ดี เพื่อเป็นพื้นฐาน ให้กับเด็ก

2.2 การรายงานผล และการประเมินผล ด้านการบริการ และด้านตัวเด็ก โดยการจัด บันทึกร่วมกับภาวะสุขภาพ พัฒนาการ และพฤติกรรมต่าง ๆ โดยมีการวางแผนและประเมินผล อย่างสม่ำเสมอ

2.3 การบริหารและการจัดการ มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน มีการรายงานและ ตรวจสอบการทำงานของบุคลากรที่เหมาะสม มีการพัฒนาคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เป็นต้น

2.4 สุขภาพอนามัยและโภชนาการเด็ก โดยเริ่มจากครูผู้ดูแลเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้องเด็ก ต้องมีสุขภาพแข็งแรง ดูแลความสะอาดทั้งของตนเอง และของเด็ก ควรมีการตรวจและบันทึก สุขภาพเด็กทุก ๆ เดือน รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโภชนาการต้องมีความรู้ด้านภาวะโภชนาการ พอสมควร

3. มาตรฐานด้านผลผลิต

คุณภาพของเด็กเน้นพัฒนาการของเด็กทุกด้าน คือ ด้านร่างกายให้เด็กมีสุขภาพ ร่างกายแข็งแรง น้ำหนัก ส่วนสูงเหมาะสม พัฒนาการทางสังคม ให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง และ ผู้อื่นใช้ชีวิตในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้ และจิตใจเหมาะสมตามวัย ใช้ภาษา และทักษะที่จำเป็นได้ มี คุณธรรม จริยธรรม และสำนึกต่อส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ

นอกจากมาตรฐานคุณภาพดังกล่าวแล้ว ยังมีมาตรฐานคุณภาพอื่น ๆ ที่สำคัญควรให้ความสำคัญ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คือ 1) ปรัชญาและเป้าหมายการดำเนินงาน 2) การมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งหมายถึงผู้ปกครองเด็ก ผู้นำชุมชน ประชาชนอื่น ๆ ในชุมชน ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ร่วมกันให้ความช่วยเหลือ และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชนของตนเองให้มีคุณภาพตามความสามารถของแต่ละบุคคล

จากแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่นักการศึกษาได้กล่าวถึงข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการบริหารเพื่อให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กเล็กให้ได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างสมดุลต่อเนื่องไปพร้อม ๆ กันทุก ๆ ด้าน โดยจัดประสบการณ์โดยผ่านการเล่น และประสบการณ์โดยตรงที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ซึ่งอาศัยหลักการบริหารงานได้แก่ งานวิชาการ งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม งานบุคลากร งานการเงิน และพัสดุ งานกิจการนักเรียน และงานสัมพันธ์ชุมชน

องค์การบริหารส่วนตำบลกับการจัดการศึกษา

การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดการศึกษาได้มีนักการศึกษาให้แนวคิดไว้ ดังนี้

อัญชลี ธรรมะวิสิฏฐ (2556, หน้า 11) ได้กล่าวถึง องค์การบริหารส่วนตำบลหรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “อบต.” เป็นหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นที่สัมพันธ์ใกล้ชิดกับหน่วยงานการศึกษาในท้องถิ่น โดยเฉพาะสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสำคัญในบทบาทการจัดการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่เพราะเข้าใจในพื้นที่ เข้าใจในวัฒนธรรม ประเพณี อาชีพ ทรัพยากร และรู้ถึงความต้องการและปัญหาของชาวบ้านในพื้นที่ ซึ่งบทบาทดังกล่าวจำแนกได้ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบล สามารถให้คำแนะนำปรึกษาแก่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในการวางแผนการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา เช่น การใช้พื้นที่อาคารสถานที่ การใช้วัสดุอุปกรณ์ การใช้นักวิชาการและบุคคลท้องถิ่น การประชาสัมพันธ์งานการศึกษานอกโรงเรียนในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย เช่น การประชุมผู้นำท้องถิ่น องค์กรที่อยู่ในท้องถิ่น อาทิ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน เสียสละตามสายในหมู่บ้าน การประสานงานการศึกษากับกลุ่มเป้าหมาย ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลักษณะการประสานงานเพื่อหากกลุ่มเป้าหมายในการเรียนการศึกษาสายสามัญ สายอาชีพ การประสานงานในการหาสถานที่เพื่อจัดกิจกรรมการศึกษา เช่น สถานที่

ก่อสร้างศูนย์การเรียนรู้ สถานที่ก่อสร้างที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ประสานงานเพื่อจัดหาทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษา เช่น แหล่งเงินงบประมาณ การประสานงานกับผู้รู้ในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรในการจัดการเรียนการสอน การให้คำปรึกษาแนะนำกับผู้จัดกิจกรรมการศึกษา และองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรในท้องถิ่นที่เข้าใจสภาพปัญหาการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นเป็นอย่างดี และเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานพัฒนาชุมชน สามารถเข้าถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับการสร้างจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของในชุมชนที่จะช่วยกันดูแลและปกครองท้องถิ่นของตน รวบรวมสภาพปัญหาอุปสรรคการจัดการศึกษา งานการศึกษานอกโรงเรียนที่มีความหลากหลายในเรื่องกิจกรรม กลุ่มเป้าหมาย บุคลากร และพื้นที่ในการจัด ดังนั้น จึงพบว่า งานการศึกษานอกโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จนั้นมีอยู่มาก และมีปัญหา และอุปสรรคมีอยู่บ้าง คนที่เราจะสามารถเข้าใจปัญหาได้ดี คือ องค์การบริหารส่วนตำบล

อัศวศิริ ธรรมโชติ (2551, หน้า 18) ได้กล่าวถึง การผนึกกำลังขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาชุมชนทั่วประเทศว่า การจัดการศึกษาในชุมชน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความร่วมมือระหว่างกรมการปกครอง กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงมหาดไทย โดยพยายามผลักดันให้องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลมาใช้ในการจัดการศึกษา เพราะขณะนี้มิติใหม่ของการจัดการศึกษาต้องพิจารณาว่างานการศึกษานั้นสามารถรองรับสังคมได้อย่างไร

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2550) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยต้องเป็นไปตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และจะต้องสืบทอดวัฒนธรรมของท้องถิ่นของชาติไทย และดำรงไว้ซึ่งความเป็นท้องถิ่น และความเป็นชาติไทยให้คงอยู่ตลอดไป ในขณะเดียวกันการศึกษาปฐมวัย ซึ่งเป็นการวางรากฐานความรู้ที่สำคัญของเด็กสำหรับการศึกษาระดับสูงขึ้น การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยจึงต้องจัดให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในวิถีสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งต้องมีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ที่ตอบสนองความต้องการตามวัย ซึ่งการจัดการศึกษาต้องมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณภาพอย่างสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว ประชาชน และสังคมได้อย่างมีความสุขเต็มศักยภาพของแต่ละคน และมีความเหมาะสมกับวัย และดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของวัฒนธรรมในสังคมของตนเองการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องได้รับการดูแลให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรม และวิถีชีวิตทางสังคมของเด็กในแต่ละท้องถิ่นให้มีเอกลักษณ์เฉพาะและแตกต่างกันไปด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดมากที่สุดจึงต้องดำเนินการเพื่อยกระดับการศึกษาและคุณภาพชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนในพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญไม่น้อยกว่าด้านอื่น

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาตามกฎหมาย

บทบาทการจัดการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดบทบาทในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดศึกษาอบรม และการฝึกอบรมตามความเหมาะสมและความต้องการในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ โดยการจัดการศึกษาอบรม ต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

มาตรา 8 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม คือ

1. คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษাপฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนา ความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน

2. พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมาย เพื่อพัฒนาการศึกษา ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3. ส่งเสริมสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

4. ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิชาลัยในศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ และเผยแพร่ข้อมูลผลการศึกษาวิชาลัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากรัฐ

5. ส่งเสริมและสนับสนุนการให้ความรู้ ความสามัคคีและการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึกและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงาม และภูมิปัญญาท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2551, หน้า 116)

6. บทบาทการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

บทบาทการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้บทบาทในการจัดการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลทุกคนมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดการศึกษาให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยการจัดการศึกษานั้น สำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือเป็นบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าว มีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยจัดให้ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้สิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

2. ระบบการจัดการศึกษาและแนวการจัดการศึกษา

มาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว

ชุมชนชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์ และด้านเทคโนโลยี รวมทั้งความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ เรื่องการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน

3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4. ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชน มีการจัดการ ศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารและรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนพัฒนาระหว่างชุมชน

3. การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีในการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2552, หน้า 6-25)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิระนุช อรุณเรื่อ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาคาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่าปัญหาคาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัญหาคาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ยกเว้นด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ

เรียนรู้ของเด็ก อยู่ในระดับมาก แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ได้แก่ จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการ และการพัฒนาการของเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมที่สนองตามความต้องการ ความสนใจ และการพัฒนาของเด็ก การจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กได้ปฏิบัติ และเกิดการเรียนรู้ จัดให้มีการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ผู้สอนกับผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก

วันเพ็ญ เดชบุญ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของประชาชนในเขตเทศบาลสามง่าม จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนด้านการจัดสรรงบประมาณในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดสรรงบประมาณในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรได้รับการจัดสรรในระดับที่สูง เพื่อให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

พิมพ์มาดา บุญศิริ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกทราย องค์การบริหารส่วนตำบลคลอง ผลการวิจัยพบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง อยู่ในระดับน้อย

นิทัศน์ กตัญญुकุณานนท์ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลร่องกวาง จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ควรแก้ไข คือ การขาดความร่วมมือในส่วนของผู้ปกครองและการได้รับความรู้ความเข้าใจพัฒนาการของเด็ก การดูแลเด็ก การไม่มีเวลาให้บุตรหลานของตนเอง การทิ้งเด็กให้อยู่กับผู้ปกครองอื่นที่มีไข้บิดา มารดา ซึ่งควรมีแนวทางจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไป

ตรุณี ตากิมนอก (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระเบื้อง อำเภอบ้านเหลื่อม จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่มีระบบจัดทำข้อมูลที่ดี ไม่มีการจัดหมวดหมู่สารสนเทศอย่างเป็นระบบ ระบบการจัดเก็บข้อมูลไม่ทันสมัย การจัดเก็บข้อมูลไม่รัดกุม ผู้รับผิดชอบเรื่องสารสนเทศไม่มีความรู้เพียงพอ บุคลากรไม่เห็นความสำคัญของสารสนเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดเก็บข้อมูลไม่สามารถดำเนินการได้

ยุทธนา มิ่งเมือง (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลเมืองคูคต ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้าน

การบริการอาหารสะอาด และปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านส่งเสริมสุขภาพ และด้านสิ่งแวดล้อม และปลอดภัย ส่วนด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลาง แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้แก่ ด้านส่งเสริมพัฒนาการเด็กควรมีห้องโสตทัศนศึกษา เครื่องเล่นสนาม สอนพิเศษตอนเย็น และฝึกฝนให้เด็กเขียนอ่านคล่อง ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาด และปลอดภัย ควรจัดห้องเรียนเป็นสัดส่วน ควรมีห้องน้ำห้องส้วมให้เพียงพอ ควรติดมุ้งลวดทุกห้อง ควรขยายพื้นที่ และขยายการสอน ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 บุคลากรควรเพิ่มจำนวนครู และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรประสานงานกับทุกฝ่าย มีการประชาสัมพันธ์ และแจกเสื้อผ้าให้เด็กเล็ก

นิรันดร์ โฮมวงส์ (2549) ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพความพร้อมการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพความพร้อมการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย สภาพความพร้อมการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประชาชนในเขตพื้นที่การศึกษามีความคิดเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีความพร้อม ควรสนับสนุน ด้านงบประมาณ ถ้าจัดการศึกษาควรจัดระดับอนุบาล

คำสี ลีนภูเขียว (2548) ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติสูงกว่าด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และด้านการประเมินพัฒนาการ ตามลำดับ ส่วนด้านที่ข้าราชการครูเห็นว่าสภาพการปฏิบัติต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านสื่อการเรียนการสอน ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติสูงกว่าด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมาคือ ด้านสื่อและเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามลำดับ ส่วนด้านที่ข้าราชการครูเห็นว่าปัญหาการปฏิบัติต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านการประเมินพัฒนาการ

จิวรรณ เขตมรรคา (2548) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ใน

ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงานบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แนวทางการแก้ปัญหาควรเพิ่มค่าตอบแทนให้กับครูผู้สอนเพิ่มขึ้น ขาดสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร และการจัดประสบการณ์ให้กับครูผู้สอน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ และโรงเรียนควรมีการเพิ่มครูผู้สอนเพราะอัตราครูกับนักเรียนไม่เท่ากัน

วิศาล พิทยะพงษ์ (2548) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวมมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านประสบการณ์ในการจัด หรือการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านแผนการเตรียมความพร้อมหรือแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ด้านวิธีการบริหารและการจัดการศึกษา และด้านการจัดสรรรายได้เพื่อการจัดการศึกษา

นันทรัตน์ ปีสาร (2547) ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า สภาพด้านการปฏิบัติด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาในการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการศึกษาไม่เพียงพอกับความต้องการ แนวทางการจัดการศึกษา ควรตั้งศูนย์สำหรับการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย ควรจัดอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการศึกษา และข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย ควรทำการประสานงานกับคณะกรรมการหมู่บ้าน ชุมชน วัด รวมทั้งผู้บริหารโรงเรียน ควรตั้งศูนย์ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในตำบล เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้สืบทอดต่อไป

ดวงรัตน์ สุวรรณไพบูลย์ (2547) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า ด้านกระบวนการ ทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียนให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมคุณภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน ซึ่งหากโรงเรียนขาดสื่อต่างๆ เหล่านี้ โรงเรียนนั้น ๆ จะเป็นโรงเรียนที่ดีไม่ได้ โดยเฉพาะโรงเรียนอนุบาล สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา อยู่ในระดับน้อย

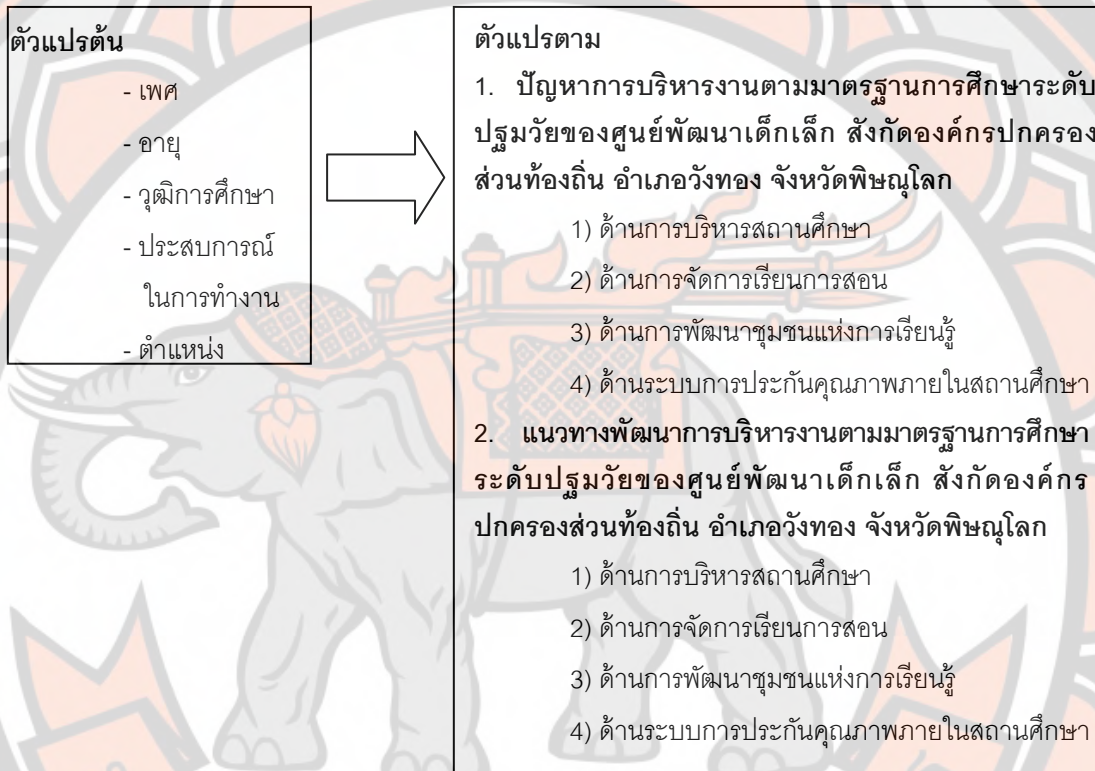
ณัฐภูมิ เล็กถวิลวงศ์ (2546) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการศึกษาด้านวิชาการส่วนใหญ่จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และยังไม่มีการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีประสบการณ์ด้านการสอนเด็กอนุบาล ครูพัฒนาโดยการศึกษาจากห้องเรียน และเอกสาร และยังมีปัญหาด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานทั่วไป ที่ยังต้องแก้ไขให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนขึ้น

วรรณที ศรีโนนยาง (2545) ได้ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมและความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของจังหวัดหนองบัวลำพู ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ด้านบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านธุรการการเงิน ด้านกิจการนักเรียนด้านอาคารสถานที่ และด้านบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับมาก ความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษานั้นมีอยู่ด้านเดียวที่พร้อม คือ ด้านอาคารสถานที่ ส่วนด้านที่ยังไม่พร้อมในการจัดการศึกษาประถมศึกษา ได้แก่ ด้านงบประมาณ บุคลากร และความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่ามาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ที่สำคัญในการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยด้านกระบวนการทางการศึกษา มี 8 มาตรฐาน 40 ตัวบ่งชี้ ที่เป็นมาตรฐานการดำเนินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อันนำไปสู่ความสำเร็จ ประกอบด้วย 4 ด้านที่สำคัญ คือ 1) ด้านการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการบริหารงานโดยเฉพาะด้านกระบวนการจัดการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญ ที่สถานศึกษาที่ต้องดำเนินการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานที่กำหนดด้วยเหตุดังกล่าว จึงควรมีการศึกษาถึงปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (ผู้ได้รับมอบหมาย) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษา (ผู้ได้รับมอบหมาย) และครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์จำนวน 96 คน ใช้ประชากรที่ศึกษาทั้งหมด

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรในการวิจัย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ประชากร				รวม
	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	นักวิชาการศึกษา	ครูผู้ดูแลเด็ก	
องค์การบริหารส่วนตำบลแก้งไผ่	1	1	1	9	12
องค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง	1	1	1	3	6
องค์การบริหารส่วนตำบลวังพิรุณ	1	1	1	6	9
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง	1	1	1	17	20
เทศบาลตำบลวังทอง	1	1	1	4	7
องค์การบริหารส่วนตำบลชัยนาม	1	1	1	4	7
องค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น	1	1	1	3	6
องค์การบริหารส่วนตำบลดินทอง	1	1	1	1	4
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหมื่นราม	1	1	1	4	7
องค์การบริหารส่วนตำบลพันชาลี	1	1	1	4	7
องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ระกา	1	1	1	2	5
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองพระ	1	1	1	3	6
รวมทั้งสิ้น	12	12	12	60	96

ที่มา : กลุ่มบริหารงานบุคคล และแผน สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ใน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคอร์ท (Likert Type) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีปัญหาในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีปัญหาในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีปัญหาในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีปัญหาในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีปัญหาในระดับ น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถาม

5. หาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์โดยตรงเกี่ยวกับการบริหารงานด้านการศึกษา ดังนี้

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพวง หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณภูมิ จารุสาธิต อาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

5.3 รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พาณิชย์ผลินไชย รองคณบดีฝ่ายพัฒนาและบริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

5.4 นายถวิล เทพแก้ว ข้าราชการบำนาญ (อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองเมือง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิชณุโลก เขต 2

5.5 นายณัฐนันท์ อินปัญญา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิชณุโลก เขต 2

6. นำเสนอแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งค่า IOC ที่คำนวณได้ มีค่าระหว่าง 0.60–1.00 จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขข้อความตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้ง

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากรที่ศึกษา ซึ่งในการทดลองใช้ครั้งนี้ได้นำไปทดลองใช้กับ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษา และครูผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเนินมะปราง จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลชมพู องค์การบริหารส่วนตำบลเนินมะปราง และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านน้อยชุมชีวะเหล็ก รวมทั้งสิ้น 20 คน จากการทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อพิจารณาความชัดเจนของแบบสอบถามและค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้วิธีการหาค่า ครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 125) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

8. นำแบบสอบถามที่ทำการแก้ไขปรับปรุงแล้วขอรับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือ ในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และบางส่วนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการใช้นำส่งทางไปรษณีย์ ติดแสตมป์ และเจ้าหน้าที่ของส่งผู้วิจัย โดยขอความกรุณาให้ส่งแบบสอบถามคืนกลับทางไปรษณีย์บางส่วนส่งผ่านสำนักงานท้องถิ่นอำเภอ และส่งด้วยตนเองเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ติดตามเก็บแบบสอบถามในส่วนที่ส่งด้วยตนเอง และส่งผ่านสำนักงานท้องถิ่นอำเภอ รวมทั้งใช้โทรศัพท์ติดตามผู้ที่ไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับและใช้โทรสารในการส่งแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ซึ่งส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 96 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา จำนวน 96 ฉบับ และเลือกฉบับที่สมบูรณ์ได้ครบทุกฉบับ คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ใน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ในการแปลความความหมายค่าเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2544, หน้า 121)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.51 – 5.00	หมายถึง	มีปัญหาในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51 – 4.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51 – 3.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51 – 2.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.50	หมายถึง	มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

3. ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ใน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนการวิจัย โดยใช้สอบถามแบบเต็มข้อความความคิดเห็น จากนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษา และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 86 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในทุก ๆ ด้าน ในหน่วยงานรวมทั้งงานจัดการศึกษาซึ่งเป็นงานหนึ่งในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย (Percentage) ใช้สูตร ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร ดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	จำนวนที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ
	N	แทน	จำนวนทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร ดังนี้

$$(\bar{X}) = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	($\bar{X}$)	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
	$\sum x$	แทน	ผลบวกของข้อมูลทุกค่า
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)) ใช้สูตร ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนน
	n	แทน	จำนวนประชากร
	$\sum$	แทน	ผลรวม

4. สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ด้วยวิธีครอนบัค (Cronbach 's Alpha) ใช้สูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{(k-1)} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_x^2} \right]$$

เมื่อ α	หมายถึง	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
k	หมายถึง	จำนวนข้อคำถาม
S_i^2	หมายถึง	คะแนนความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
Sx^2	หมายถึง	คะแนนความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ผลการศึกษาที่ได้จากปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก มีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตาราง

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่ง

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	23	24
หญิง	73	76
2. อายุ		
20-30 ปี	5	5.2
31-40 ปี	43	44.8
41-50 ปี	29	30.2
51-60 ปี	19	19.8
3. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	12	12.5
ปริญญาตรี	64	66.7
สูงกว่าปริญญาตรี	19	19.8
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	25	26.0
5-10 ปี	36	37.5
11-15 ปี	18	18.8
มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	16	16.7
5. ตำแหน่ง		
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (ผู้ได้รับ มอบหมาย) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	12	12
นักวิชาการศึกษา (ผู้ได้รับมอบหมาย)	12	12
ครูผู้ดูแลเด็ก	60	60
รวม	96	100.00

จากตาราง 2 พบว่า สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้หญิง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 76 เป็นเพศชาย 23 คน คิดเป็นร้อยละ 24 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31–40 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 44.88 อายุ 20–30 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 อายุ 41–50 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2 และอายุ 51–60 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 19.8 จำนวน 19 คน ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 5–10 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 ประสบการณ์ในการทำงาน 11–15 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตาราง 3–7

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าระดับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวม

ที่	รายการ	ปัญหาการบริหาร		
		($\bar{X}$)	(S.D)	ค่าระดับ
1.	ด้านการบริหารสถานศึกษา	3.20	0.74	ปานกลาง
2.	ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.34	0.78	ปานกลาง
3.	ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้	3.59	1.36	มาก
4.	ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.60	0.97	มาก
รวมเฉลี่ย		3.35	0.72	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$) = 3.35 เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน ปรากฏว่าด้านที่มีค่าระดับปัญหา การดำเนินการสูงสุด คือ ด้านที่ 4 ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$) = 3.60 รองลงมา คือ ด้านที่ 3 ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 3.59 และด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$) = 3.34 ส่วนด้านที่มีค่าระดับปัญหาการดำเนินการต่ำสุด คือ ด้านที่ 1 ด้านการบริหารสถานศึกษา ซึ่งอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X}$) = 3.20

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าระดับปัญหาการบริหารงาน ตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการบริหารสถานศึกษา

ที่	รายการ	ปัญหาการบริหาร		
		($\bar{X}$)	(S.D)	ค่าระดับ
1.	การจัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานขาดความเหมาะสม	3.30	0.90	ปานกลาง
2.	การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศไม่ครอบคลุม และไม่ทันต่อการใช้งาน	3.28	0.86	ปานกลาง
3.	การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่เป็นระบบ และขาดความต่อเนื่อง	3.40	0.94	ปานกลาง
4.	ขาดการกระจายอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษา	3.50	2.21	ปานกลาง
5.	ขาดการบริหารเชิงกลยุทธ์และขาดหลักการมีส่วนร่วม	3.24	0.98	ปานกลาง
6.	ขาดความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาในการร่วมพัฒนาโรงเรียน	3.10	1.01	ปานกลาง
7.	ขาดการบริหารงานแบบมุ่งสัมฤทธิ์ของงาน และเป้าหมายที่ชัดเจน	3.32	0.90	ปานกลาง
8.	ขาดการตรวจสอบและถ่วงดุลในการบริหารการศึกษา	3.24	1.00	ปานกลาง
9.	การจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไม่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น	2.90	0.96	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	รายการ	ปัญหาการบริหาร		
		($\bar{X}$)	(S.D)	ค่าระดับ
10.	การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนไม่มีความหลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน	2.78	1.05	ปานกลาง
11.	การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขาดความต่อเนื่อง	2.91	1.00	ปานกลาง
12.	การส่งเสริมและการพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และสื่อ การเรียนการสอนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้	2.97	1.05	ปานกลาง
13.	การบันทึก และการรายงานผลการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนอย่างไม่เป็นระบบ	3.48	3.22	ปานกลาง
14.	ไม่มีการนิเทศการเรียนการสอนและนำผลไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ	3.24	0.98	ปานกลาง
15.	ไม่มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดประสบการณ์	3.02	0.91	ปานกลาง
16.	ขาดการส่งเสริมการจัดการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ ติดตามผลและใช้ผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามศักยภาพ	3.37	0.81	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		3.20	0.74	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$) = 3.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อปรากฏว่า ข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินการสูงสุด คือ ข้อที่ 4 ขาดการกระจายอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$) = 3.50 รองลงมาคือ ข้อ 13 การบันทึก และการรายงานผลการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนอย่างไม่เป็นระบบ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$) = 3.48 และ ข้อ 3 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่เป็นระบบและขาดความต่อเนื่อง อยู่ใน

ระดับปานกลาง ($\bar{X}$) = 3.40 ส่วนข้อที่มีค่าระดับปัญหาการดำเนินการต่ำสุด คือ ข้อ 10 การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนไม่มีความหลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$) = 2.28

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าระดับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาในระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการจัดการเรียนการสอน

ที่	รายการ	ปัญหาการบริหาร		
		($\bar{X}$)	(S.D)	ค่าระดับ
17.	การจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนไม่ทั่วถึง	3.39	0.98	ปานกลาง
18.	การจัดกิจกรรมยังไม่ส่งเสริมพัฒนาการทางสมองตอบสนองความสนใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน	3.25	1.01	ปานกลาง
19.	การจัดกิจกรรมยังไม่ส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษและความถนัดของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ	3.30	0.97	ปานกลาง
20.	การจัดกิจกรรมยังไม่สามารถส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม	3.10	1.00	ปานกลาง
21.	การจัดกิจกรรมยังไม่สามารถส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี ศิลปะ และการเคลื่อนไหว	3.20	1.15	ปานกลาง
22.	การจัดกิจกรรมยังไม่สามารถสืบสานและสร้างสรรค์วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย	3.21	1.02	ปานกลาง
23.	การจัดกิจกรรมยังไม่สามารถส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย	3.25	1.05	ปานกลาง
24.	การจัดสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ และอาคารเรียนที่เหมาะสม	3.45	1.05	ปานกลาง
25.	ขาดการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน	3.17	1.01	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	รายการ	ปัญหาการบริหาร		
		($\bar{X}$)	(S.D)	ค่าระดับ
26.	การประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจัดทำรายงานประจำปีไม่มีการดำเนินการเป็นประจำทุกปี	3.64	1.05	มาก
27.	การจัดห้องเรียน ห้องพิเศษ พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้	3.61	1.09	มาก
28.	ขาดการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่	3.50	0.96	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย		3.34	0.78	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$) = 3.34 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินการสูงสุด คือ ข้อที่ 26 การประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจัดทำรายงานประจำปีไม่มีการดำเนินการเป็นประจำทุกปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 3.64 รองลงมาคือ ข้อ 27 การจัดห้องเรียน ห้องพิเศษ พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 3.61 และ ข้อ 28 ขาดการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$) = 3.50 ส่วนข้อที่มีค่าระดับการดำเนินการต่ำสุด คือ ข้อ 20 การจัดกิจกรรมยังไม่สามารถส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$) = 3.10

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าระดับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

ที่	รายการ	ปัญหาการบริหาร		
		($\bar{X}$)	(S.D)	ค่าระดับ
29.	การจัดกิจกรรมขาดการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.43	0.98	ปานกลาง
30.	ชุมชนขาดการสนับสนุนให้แหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.50	0.92	ปานกลาง
31.	ขาดแหล่งวิทยากรในการให้ความรู้และบริการชุมชน	3.51	0.91	มาก
32.	ไม่มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	3.90	4.26	มาก
รวมเฉลี่ย		3.59	1.36	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 3.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินการสูงสุด คือ ข้อที่ 30 ไม่มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 3.90 รองลงมาคือ ข้อ 31 ขาดแหล่งวิทยากรในการให้ความรู้และบริการชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 3.51 ส่วนข้อที่มีค่าระดับปัญหาการดำเนินการต่ำสุด คือ ข้อ 29 การจัดกิจกรรมขาดการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$) = 3.43

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าระดับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ที่	รายการ	ปัญหาการบริหาร		
		($\bar{X}$)	(S.D)	ค่าระดับ
33.	การจัดระบบบริหาร และระบบสารสนเทศยังไม่ดีพอ	3.53	0.86	มาก
34.	ขาดการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	3.60	0.85	มาก
35.	ไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.32	0.89	ปานกลาง
36.	ไม่มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.40	0.90	ปานกลาง
37.	ขาดการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา	3.04	4.27	ปานกลาง
38.	ขาดการประเมินคุณภาพการศึกษา	3.62	1.13	มาก
39.	ขาดการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	3.69	0.98	มาก
40.	ไม่มีการผนวกระบบประกันคุณภาพการศึกษา	3.55	0.71	มาก
รวมเฉลี่ย		3.60	0.97	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 3.60 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินการสูงสุด คือ ข้อที่ 39 ขาดการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 3.69 รองลงมาคือ ข้อ 38 ขาดการประเมินคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 3.62 และ ข้อ 34 ขาดการพัฒนามาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) = 3.60 ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าระดับปัญหาการดำเนินการต่ำสุด คือ ข้อ 37 ขาดการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$) = 3.04

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏดังตาราง 8-10

จากข้อมูลการแสดงความคิดเห็นลงในแบบสอบถามจากผู้ที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยมีประสบการณ์ในการทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษา ส่วนใหญ่ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 86 คน โดยได้รับความคิดเห็นจาก นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 9 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 10 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 55 คน ซึ่งนักบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากปลัดเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมถึงครูผู้ดูแลเด็กโดยตรง ดังนั้น จึงมีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในทุก ๆ ด้านในหน่วยงาน รวมทั้งงานด้านจัดการศึกษา ซึ่งเป็นงานหนึ่งในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เมื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก มาวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และหาความถี่แยกรายด้าน ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 ความถี่ของแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการบริหารสถานศึกษา

ที่	แนวทางการพัฒนา	ความถี่
1.	ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการการตรวจสอบและทบทวนการบริหารสถานศึกษาประจำปี และสรุปผลจัดทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและเผยแพร่ต่อสาธารณชน	20
2.	ควรให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ร่วมประเมินผลระบบสารสนเทศ เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานให้ครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน	15

ตาราง 8 (ต่อ)

ที่	แนวทางการพัฒนา	ความถี่
3.	ควรส่งเสริมให้หัวหน้าฝ่ายงานได้ติดตามผล โดยวิธีการนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน พร้อมเสนอแนะวิธีการแก้ไขปรับปรุงพัฒนางานนั้น ๆ	12
4.	ควรจัดให้มีการประเมินการใช้หลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	10
5.	ควรสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ	8
6.	ควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนและนำผลการวิจัยไปพัฒนา	7
7.	ผู้เรียน โดยจัดทำบันทึกผลของการพัฒนาเพื่อเป็นกรณีศึกษาของผู้อื่นต่อไป ควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองให้มีความรู้ และมีความเข้าใจ ในการกำกับติดตาม การวัดผล ประเมินผล เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน	6
8.	ควรจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบภายในเพื่อการตรวจสอบและถ่วงดุลในการบริหารสถานศึกษา และจัดทำรายงานผลต่อคณะกรรมการการบริหารสถานศึกษาและสาธารณชน	5
9.	ควรจัดปฏิทินการนิเทศและกำหนดผู้รับผิดชอบให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การวัดผล ประเมินผลตามตัวชี้วัด	3

จากตาราง 8 พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการบริหารสถานศึกษา มีความถี่สูงสุด คือ ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการการตรวจสอบและทบทวนการบริหารสถานศึกษาประจำปี และสรุปผลจัดทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและเผยแพร่ต่อสาธารณชน (ความถี่ = 20) รองลงมา คือ ควรให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ร่วมประเมินผลระบบสารสนเทศ เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานให้ครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน (ความถี่ = 15) และควรส่งเสริมให้หัวหน้าฝ่ายงานได้ติดตามผล โดยวิธีการนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน พร้อมเสนอแนะวิธีการแก้ไขปรับปรุงพัฒนางานนั้น ๆ (ความถี่ = 12)

ตาราง 9 ความถี่ของแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับ
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง
จังหวัดพิษณุโลก ด้านการจัดการเรียนการสอน

ที่	แนวทางการพัฒนา	ความถี่
1.	ควรนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้และดำเนินการอย่างเป็น กระบวนการและส่งเสริมให้ครูสำรวจความต้องการของผู้เรียน	22
2.	ควรจัดให้มีสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ ผู้เรียนอย่างหลากหลายพร้อมใช้งานทุกครั้ง	18
3.	ควรพัฒนาห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อให้ นักเรียนมีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ	13
4.	ควรแต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจจัดทำข้อมูลผู้เรียนทุกชั้น และนำข้อมูลมา จัดทำแผนการศึกษารายกรณีบุคคลเพื่อดูแลช่วยเหลือ	10
5.	ควรส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันจัดทำแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานที่	9
6.	ควรสนับสนุนให้บุคลากรสถานศึกษาได้ทำโครงการให้บริการเทคโนโลยี สารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้	8
7.	ควรให้ครูจัดทำแผนการสอนก่อนล่วงหน้า และปรับปรุงแผนการสอนให้ น่าสนใจเหมาะสมกับอายุ และวัยของเด็ก	6

จากตาราง 9 พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับ
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
ด้านการจัดการเรียนการสอน มีความถี่สูงสุด คือ ควรนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้และ
ดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการและส่งเสริมให้ครูสำรวจความต้องการของผู้เรียน (ความถี่ = 22)
รองลงมา คือ ควรจัดให้มีสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
อย่างหลากหลายพร้อมใช้งานทุกครั้ง (ความถี่ = 18) และควรพัฒนาห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ทั้ง
ในและนอกสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ (ความถี่ = 12)

ตาราง 10 ความถี่ของแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับ
ปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง
จังหวัดพิษณุโลก ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

ที่	แนวทางการพัฒนา	ความถี่
1.	ควรมีการจัดทำแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่ใช้และเชื่อมโยงข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นกับสถานศึกษา	20
2.	ควรประสานความร่วมมือวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยนำทรัพยากรในชุมชนหรือแหล่งเรียนรู้มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษา	18
3.	ควรมีการสำรวจปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็นของชุมชน ผู้ปกครอง และภูมิปัญญาท้องถิ่น	12
4.	ควรประชาสัมพันธ์และมีกิจกรรมความรู้และการให้บริหารชุมชนทั้งด้านวิชาการอาคารสถานที่และอื่น ๆ	10
5.	ควรแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบงานสัมพันธ์ชุมชนและประชาสัมพันธ์	9
6.	ควรให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	8
7.	ควรจัดให้มีการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	7
8.	ควรจัดทำข้อมูลพื้นฐานเป็นแหล่งวิทยาการของสถานศึกษา	2

จากตาราง 10 พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีความถี่สูงสุด คือ ควรมีการจัดทำแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่ใช้และเชื่อมโยงข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นกับสถานศึกษา (ความถี่ = 20) รองลงมา คือ ควรประสานความร่วมมือวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยนำทรัพยากรในชุมชนหรือแหล่งเรียนรู้มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษา (ความถี่ = 18) และควรมีการสำรวจปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็นของชุมชน ผู้ปกครอง และภูมิปัญญาท้องถิ่น (ความถี่ = 12)

ตาราง 11 ความถี่ของแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง
จังหวัดพิษณุโลก ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ที่	แนวทางการพัฒนา	ความถี่
1.	ควรมอบหมายงานให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา	17
2.	ควรส่งเสริมจัดให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นปัจจุบัน	14
3.	ควรให้ครูจัดทำรายงานการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพประจำภาคเรียน และรายงานประจำปีเสนอผู้บริหาร	13
4.	ควรให้ครูร่วมกันวิเคราะห์และสรุปผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ	12
5.	ควรดำเนินการตรวจสอบข้อมูลให้มีความถูกต้องก่อนการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	10
6.	ควรให้สถานศึกษารายงานต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	7
7.	ควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา	6
8.	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามแผนปฏิบัติการประจำปี	5
9.	สร้างความตระหนักให้กับผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา	4
10.	ควรเตรียมความพร้อมในการจัดทำระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งด้านบุคลากร ด้านเครื่องมือ และข้อมูลพื้นฐานอื่นๆ	1

จากตาราง 11 พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความถี่สูงสุด คือ ควรมอบหมายงานให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา (ความถี่ = 17) รองลงมา คือ ควรส่งเสริมจัดให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นปัจจุบัน (ความถี่ = 14) และควรให้ครูจัดทำรายงานการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพประจำภาคเรียนและรายงานประจำปีเสนอผู้บริหาร (ความถี่ = 13)

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยและแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ในบทนี้ได้นำเสนอเกี่ยวกับสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า สถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้หญิง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 76 เป็นเพศชาย 23 คนคิดเป็นร้อยละ 24 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 44.88 อายุ 20-30 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 อายุ 41-50 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2 และอายุ 51-60 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 วุฒិการศึกษาระดับสูงสุด ปริญญาตรี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 19.8 จำนวน 19 คน ประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์ 5-10 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 ประสบการณ์ในการทำงาน 11-15 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปีขึ้นไป จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 60.5

ส่วนที่ 2 ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่าทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารสถานศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินการสูงสุด คือ ขาดการกระจายอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษา รองลงมาคือ การบันทึก และการรายงานผลการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนอย่างไม่เป็น

ระบบ และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่เป็นระบบและขาดความต่อเนื่อง อยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินการสูงสุด คือ การประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจัดทำรายงานประจำปีไม่มีการดำเนินการเป็นเป็นประจำ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือการจัดห้องเรียน ห้องพิเศษ พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอ และอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ และ ขาดการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง

3. ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินการสูงสุด คือ ไม่มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน รองลงมาคือ ขาดแหล่งวิทยาการในการให้ความรู้และบริการชุมชน อยู่ในระดับมาก

4. ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินการสูงสุด คือ ขาดการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี รองลงมาคือ ขาดการประเมินคุณภาพการศึกษาและ ขาดการพัฒนามาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 3 แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ผลจากการตอบแบบสอบถามเดิมข้อความคิดเห็น ผู้ที่มีประสบการณ์ในการดำเนินการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เป็นรายด้าน สรุปความสำคัญดังนี้

1. ด้านการบริหารสถานศึกษา พบว่าข้อที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการการตรวจสอบและทบทวนการบริหารสถานศึกษาประจำปี และสรุปผลจัดทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและเผยแพร่ต่อสาธารณชน รองลงมา คือ ควรให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ร่วมประเมินผลระบบสารสนเทศ เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานให้ครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน และควรส่งเสริมให้หัวหน้าฝ่ายงานได้ติดตามผลโดยวิธีการนิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงาน พร้อมเสนอแนะวิธีการแก้ไขปรับปรุงพัฒนางานนั้น ๆ

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้และดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการและส่งเสริมให้ครูสำรวจความต้องการของผู้เรียน รองลงมา คือ ควรจัดให้มีสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม

ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย พร้อมใช้งานทุกครั้ง และควรพัฒนาห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ

3. ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรมีการจัดทำแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่ใช้ และเชื่อมโยงข้อมูลแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นกับสถานศึกษา รองลงมา คือ ควรประสานความร่วมมือวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยนำทรัพยากรในชุมชนหรือแหล่งเรียนรู้มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษา และควรมีการสำรวจปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็นของชุมชน ผู้ปกครอง และภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรมอบหมายงานให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมา คือ ควรส่งเสริมจัดให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นปัจจุบัน และควรให้ครูจัดทำรายงานการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพประจำภาคเรียนและรายงานประจำปีเสนอผู้บริหาร

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมและรายละเอียดอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาขาดการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี ขาดการประเมินคุณภาพการศึกษา จึงทำให้ขาดการพัฒนามาตรฐานการศึกษาที่ดีได้ เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารสถานศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินการสูงสุด คือ ขาดการกระจายอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษา การบันทึก และการรายงานผลการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนอย่างไม่เป็นระบบ การพัฒนาครูและบุคลากร

ทางการศึกษาไม่เป็นระบบและขาดความต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนไม่มีความหลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ที่แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยไม่ได้กระจายอำนาจให้กับคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯโดยตรง ซึ่งคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย ประธานผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก ผู้แทนองค์กรประชาคม หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้แทน อสม. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข ซึ่งบุคคลเหล่านี้ ไม่ได้ทำหน้าที่ตามบทบาทของตนเองอย่างเต็มที่ อำนาจหน้าที่ส่วนใหญ่อยู่กับฝ่ายบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงขาดความร่วมมือของชุมชนเพื่อกระจายโอกาสและเตรียมความพร้อมและพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างเหมาะสมตามวัยและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งจะได้แบ่งเบาภาระของผู้ปกครองและเป็นพื้นฐานของการศึกษาในระดับสูงขึ้นไป ตลอดจนนโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ช่วงอายุ 0-5 ปี พุทธศักราช 2550-2554 ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ซึ่งมุ่งเน้นจัดการศึกษาปฐมวัย ช่วงอายุ 0-5 ปี เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และมีคุณภาพโดยทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการบริการให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นและผู้รับบริการ และนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พุทธศักราช 2545-2559) ที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ตรงกับความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ ส่วนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่เป็นระบบและขาดความต่อเนื่องนั้นอาจมีสาเหตุมาจากความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสภาพพื้นที่ขององค์กรแต่ละชุมชนมีความแตกต่างกันการบริหารงานด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงได้ให้ความสำคัญไม่มากนักเพราะเห็นว่าเป็นการสิ้นเปลืองด้านงบประมาณ ทรัพยากรและเศรษฐกิจ การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูเพื่อการพัฒนาและให้การศึกษาไปพร้อม ๆ กัน ดังที่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2547, หน้า 20) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จะจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นตามหลักสูตร และแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของสำนักประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น รวมทั้งครูผู้ดูแลเด็กต้องใช้เวลาในแต่ละวันสำหรับการดูแลเด็ก และยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ส่งผลให้เรื่องดังกล่าวมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการวิจัยของวันเพ็ญ เดชบุญ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของประชาชนในเขตเทศบาลสามง่าม จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนด้านการจัดสรรงบประมาณควรได้รับการจัดสรรใน

ระดับที่สูง เพื่อให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และสอดคล้องกับการวิจัยของ พิมพ์มาดา บุญศิริ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านโคกทราย องค์การบริหารส่วนตำบลคลอง ผลการวิจัย พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจในการ จัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง อยู่ใน ระดับน้อย

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีระดับ ปัญหาการดำเนินการสูงสุด คือ การประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจัดทำรายงาน ประจำปีไม่มีการดำเนินการเป็นประจำทุกปี การจัดห้องเรียน ห้องพิเศษ พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ อยู่ในระดับมาก ขาดการจัด และใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ อาคารเรียนที่เหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการประเมินคุณภาพภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้นยังขาดการดำเนินการที่ถูกต้อง ขาดวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการ สัมภาษณ์และจัดเก็บข้อมูล และไม่มีผู้ดำเนินการประเมินให้ได้มาตรฐานตามหลักสูตรการจัดการ ศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 คือจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้าน พัฒนาเด็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 12 ประการ มีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรม การจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ประเมินพัฒนาการของเด็กและนำมา ปรับปรุงในการจัดทำแผนการเรียนรู้ต่อไป ทั้งนี้ เมื่อประเมินแล้วควรจัดทำรายงานประจำปี เพื่อดู ความบกพร่องที่ต้องนำมาแก้ไขต่อไป ส่วนในเรื่องของการขาดการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและ นอกสถานที่ และการจัดสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ และอาคารเรียนที่เหมาะสม การ ให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนไม่หลากหลายอยู่ในระดับ ปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของคำลี ลีนภูเขียว (2548) ที่ศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยใน สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1- 5 พบว่า ปัญหาการจัด การศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่ ด้านสื่อ และเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการเรียนรู้และ สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิศาล พิทยะพงษ์ (2548) ที่ศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐานของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ด้านวิธีการ บริหารและการจัดการศึกษามีปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการใน เรื่องดังกล่าวจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ซึ่งไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน เวลาอันรวดเร็วได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐภูมิ เล็กถวิลวงศ์ (2546) ได้ศึกษาสภาพและ ปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี

พบว่า ปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอ การจัดสรรล่าช้า ทั้งจากส่วนกลาง และจากองค์การบริหารส่วนตำบลประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มจัดการศึกษาได้ไม่นาน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนมากกว่าเทคโนโลยีสารสนเทศ คือ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้กับผู้เรียนมีความปลอดภัยได้รับความสะดวกสบาย ถ้าผู้เรียนมีสุขอนามัยสมบูรณ์แข็งแรง ปลอดภัยย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น การดูแลเอาใจใส่ต่อสุขภาพอนามัยของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ สอดคล้องกับผลการวิจัยของตวงรัตน์ สุวรรณไพบูลย์ (2547) ที่ศึกษาสภาพการบริหารงานของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดน่าน พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียนเป็นอันดับแรก ซึ่งหากโรงเรียนขาดสิ่งต่างเหล่านี้ ย่อมจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตามมาด้วย

1.3 ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าระดับปัญหาการดำเนินการสูงสุด คือ ไม่มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ขาดแหล่งวิทยากรในการให้ความรู้และบริการชุมชน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ขาดการประสานงานและสร้างความเข้าใจกับชุมชนทำให้ชุมชนขาดความรู้ ความเข้าใจถึงบทบาทของตนเองต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิระนุช อรุณเรื่อ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก อยู่ในระดับมาก แนวทางการแก้ไขปัญหามีได้แก่ จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการ และการพัฒนาการของเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมที่สนองตามความต้องการ ความสนใจ และการพัฒนาของเด็ก การจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กได้ปฏิบัติ และเกิดการเรียนรู้ จัดให้มีการประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ผู้สอนกับผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก และสอดคล้องกับการผลการวิจัยของนิทัศน์ กตัญญูคุณานนท์ (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลร่องกวาง จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่ควรแก้ไข คือ การขาดความร่วมมือในส่วนของผู้ปกครองและการได้รับความรู้ความเข้าใจพัฒนาการของเด็ก การดูแลเด็ก การไม่มีเวลาให้บุตรหลานของตนเอง การทิ้งเด็กให้อยู่กับผู้ปกครองอื่นที่มีใช้บิดา มารดา ซึ่งควรมีแนวทางจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นต่อไป และสอดคล้องกับการผลการวิจัยของดรุณี ตากิมนอก (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสารสนเทศศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระเบื้อง อำเภอบ้านเหลื่อม จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ศูนย์

พัฒนาเด็กเล็ก ไม่มีระบบจัดทำข้อมูลที่ดี ไม่มีการจัดหมวดหมู่สารสนเทศอย่างเป็นระบบ และทันสมัย

1.4 ด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า ข้อที่มีระดับปัญหาการดำเนินการสูงสุด คือ ขาดการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี รองลงมาคือ ขาดการประเมินคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก และข้อ 34 ขาดการพัฒนามาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรา 48 ที่กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาทุกแห่งจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประเมินภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 28) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบุคลากรในสถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในระบบประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบกับมีบุคลากรน้อย ดังนั้น การมอบหมายภาระงานในส่วนของสถานศึกษาที่นอกเหนือจากภาระงานด้านการเรียนการสอนจึงไม่สามารถพิจารณาตามความรู้ความสามารถได้ แต่ใช้การแต่งตั้งหรือมอบหมายตามจำนวนบุคลากรที่มีอยู่ จึงอาจทำให้บุคลากรบางส่วนต้องรับผิดชอบงานที่ไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรรณที่ ศรีโนนยาง (2545) ได้ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมและความพร้อมขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา พบว่าด้านที่ยังไม่พร้อมได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรและด้านความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา จึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่อื่นที่นอกเหนือการสอนไม่ดีเท่าที่ควร จึงทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาขาดความต่อเนื่อง ส่งผลให้ผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพภายในไม่สะท้อนสภาพจริงของสถานศึกษาและไม่ได้นำผลการประเมินมาจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี อยู่ในระดับมาก

3. แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาแบบสอบถามเดิมข้อความคิดเห็น ผู้ที่มีประสบการณ์ในการเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เป็นรายด้านสามารถวิเคราะห์เนื้อหาสรุปความสำคัญดังนี้

3.1 ด้านการบริหารสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรกคือ ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการการตรวจสอบและทบทวนการบริหารสถานศึกษาประจำปี และสรุปผลจัดทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและเผยแพร่ต่อสาธารณชน รองลงมา คือ ควรให้บุคลากรในสถานศึกษาได้ร่วมประเมินผลระบบสารสนเทศ เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานให้ครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน และควรส่งเสริมให้หัวหน้าฝ่ายงานได้ติดตามผล โดยวิธีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงาน พร้อมเสนอแนะวิธีการแก้ไขปรับปรุงพัฒนางาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งในระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ต้องใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม และต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น จึงถือเป็นเรื่องที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดต้องให้ความสำคัญ โดยอาจจัดให้มีการวางแผนดำเนินงานตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา รวมทั้งมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรา 48 ที่กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาทุกแห่งจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 28)

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรกคือ ควรนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้และดำเนินการอย่างเป็นกระบวนการและส่งเสริมให้ครูสำรวจความต้องการของผู้เรียน รองลงมา คือ ควรจัดให้มีสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย พร้อมใช้งานทุกครั้ง และควรพัฒนาห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจุบัน สภาวะวิกฤตที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมีทั้งภัยจากสารเสพติด ภัยทางเพศ ความรุนแรง การกลั่นแกล้งรังแก และอุบัติเหตุ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547, หน้า 1) ดังนั้น การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งปกติมักใช้กับนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ขึ้นไปมาปรับใช้ในสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล จะช่วยให้การดูแลช่วยเหลือเด็กมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม, (2542, หน้า 296) ที่เสนอให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสำรวจจัดทำข้อมูลผู้เรียนทุก

ระดับชั้นตั้งแต่ต้นปีการศึกษาและนำข้อมูลที่ได้มาจัดทำแผนการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม เป็นต้น นอกจากนี้การจัดให้มีสื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนอย่างหลากหลาย การพัฒนาห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อให้นักเรียน มีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอโดยความร่วมมือของผู้บริหารครู ผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, หน้า 110) ซึ่งเสนอแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาด้านวิชาการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า ควรส่งเสริมสนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอนโดยจัดหาสื่อ อุปกรณ์การสอนและการจัดตั้งศูนย์คอมพิวเตอร์ จัดแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน การเรียนรู้จาก ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

3.3 ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรมีการจัดทำแผนงาน/โครงการหรือกิจกรรมที่ใช้และเชื่อมโยงข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นกับสถานศึกษา รองลงมา คือ ควรประสานความร่วมมือวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยนำทรัพยากรในชุมชนหรือแหล่งเรียนรู้มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษา และควรมีการสำรวจปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็นของชุมชน ผู้ปกครอง และภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ในปัจจุบันยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547, หน้า 7) ดังนั้นการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยการประสานความร่วมมือกันระหว่างผู้เกี่ยวข้องจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามบริบทของตน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนิยาม ศรีวิเศษ (2545, หน้า 3) ที่กล่าวว่าจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต้องมีการปฏิรูปสื่อและแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้มีคุณภาพและทั่วถึง

3.4 ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ควรมอบหมายงานให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมา คือ ควรส่งเสริมจัดให้มีระบบข้อมูลสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นปัจจุบัน และควรให้ครูจัดทำรายงานการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพประจำภาคเรียนและรายงานประจำปีเสนอผู้บริหาร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มิใช่ภาระหน้าที่ของบุคลากรคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่าย ในสถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมาย วิธีการและลงมือทำหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ครู ผู้บริหารต้องช่วยกันคิดและช่วยกันวางแผน ช่วยกันทำ ช่วยกันตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง จึงจะส่งให้ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมั่นคงดังแนวคิดของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, หน้า 11) ที่กล่าวว่า การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูอาจารย์และบุคลากรอื่นๆในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแล เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ที่ปฏิบัติด้านการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อวางแผนการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานต่อไป

1.2 ควรนำผลการวิจัยแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ค้นพบไปเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำไปปรับปรุงแนวทางในการดำเนินงานเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยต่อไป

1.3 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรสำรวจและกำหนดความต้องการความจำเป็นของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงและนำมากำหนดเป็นความต้องการจำเป็นที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาในการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการศึกษา

1.4 ควรนำผลการวิจัยแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่ค้นพบไปเผยแพร่ให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางประกอบการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.5 องค์การบริหารส่วนตำบลและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรร่วมมือกันในการส่งเสริม พัฒนาการศึกษากองทั้งสองหน่วยงานในลักษณะร่วมพัฒนาเพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐาน

1.6 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระยะ 3-5 ปี เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษามีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน

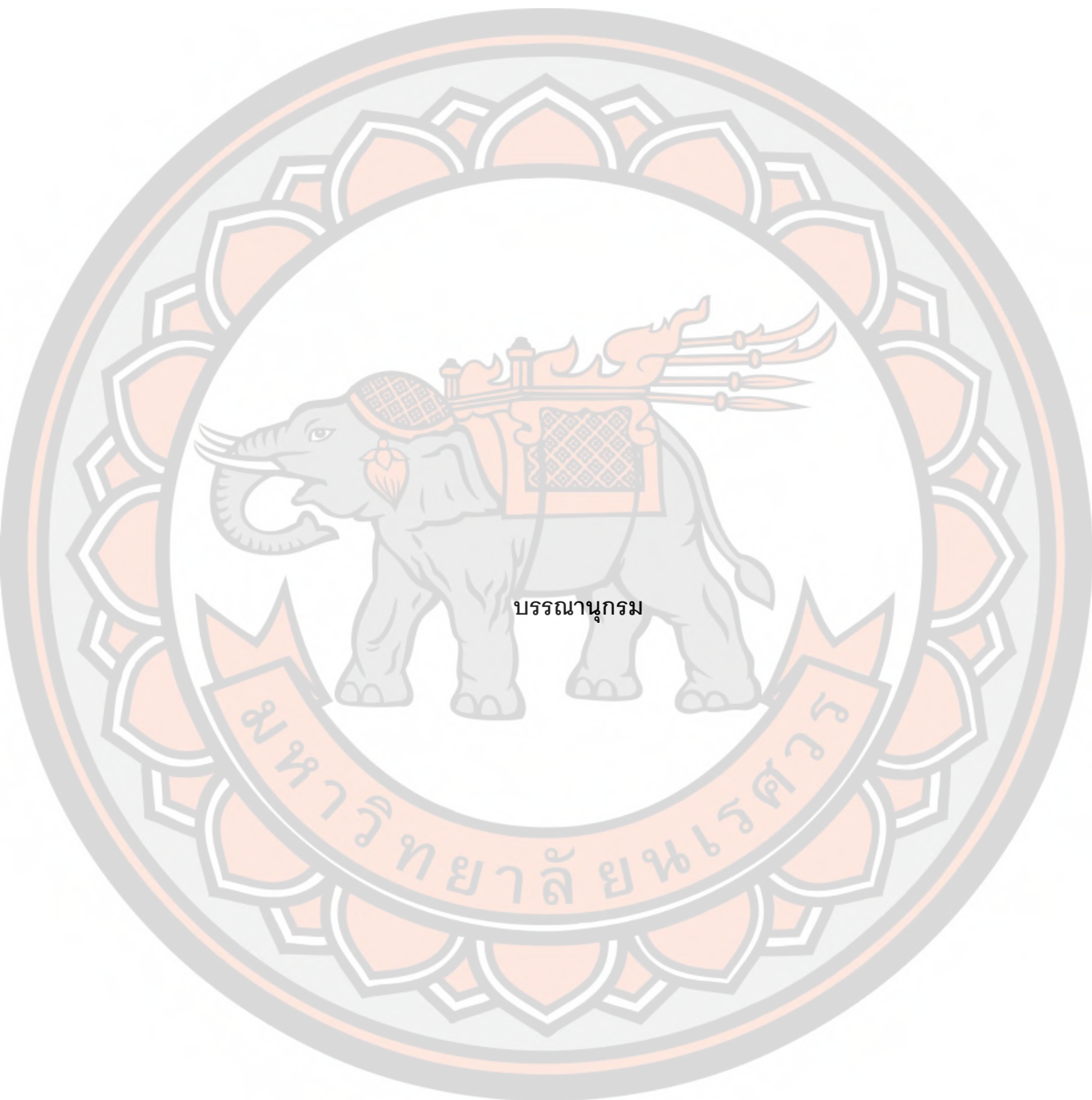
1.7 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรนำสมรรถนะการจัดการศึกษาของหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนเอกชน มาเทียบเคียงเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานในด้านอื่น เพื่อให้ครอบคลุมทุกด้าน เช่น การวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานด้านปัจจัย และการวิจัยเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานด้านผลผลิต

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานตามมาตรฐานด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านปัจจัย และด้านผลผลิต

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยพระปริยัติธรรม

บรรณานุกรม

กรมการพัฒนาชุมชน. (2553). การบริหารงบประมาณตามกิจกรรมการพัฒนาเด็กประจำปี.

กรุงเทพฯ: พัฒนาชุมชนและพัฒนาชนบท.

กรมวิชาการ. (2542). การประกันคุณภาพของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์กลางคึกฤทธิ์.

กรมการศาสนา. (2542). รายงานการศาสนาประจำปี 2542. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา

กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมการศาสนา. (2552). โครงการเมืองไทยคนดี. สืบค้นเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2557,

จาก <http://www.khondee.net/home/index.phpH>.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547). พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร

ส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546. ฉะเชิงเทรา:

ประสานมิตร.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2548). กฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

ขององค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี 2545-2547. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อสาการศึกษา

ดินแดน.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2549). มาตรฐานการพัฒนาเด็กและเยาวชน.

กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). แนวคิดคู่มือปฏิบัติงานสภาตำบลและอบต.

กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2550). นโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

(0-5ปี). กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2551). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา

ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2553). สถิติข้อมูลทางการศึกษาท้องถิ่น ปีการศึกษา

2553. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2542). การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ: กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.

กรมอนามัย สำนักส่งเสริมสุขภาพ. (2552). รายงานการสำรวจภาวะสุขภาพนักเรียน

ในประเทศไทย พ.ศ. 2551. นนทบุรี: กรมอนามัย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). รายงานการวิจัยเรื่องวัฒนธรรมสภาพแวดล้อมและค่านิยม

ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความดี และความสุขของผู้เรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

กิตติมา ปรีดีดิถ. (2552). พฤติกรรมของบุคคลในองค์การ. กรุงเทพฯ: เจริญพัฒนา.

โกวิทย์ พวงงาม. (2544). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต.

กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

คำศรี ลีนภูเขียว. (2548). การศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาขนาดเล็ก

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1-5. วิทยานิพนธ์, กศ.ม.,

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.

จิรัช อรุณเรือ. (2550). ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ของโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัย

บูรพา, ชลบุรี.

ณัฐภูมิ เล็กถวิลวงศ์. (2546). สภาพปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์, กศ.ม.,

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: พิษณุศิลปวัฒนธรรม.

ดนัย ยอดนิล. (2552). การศึกษาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด.

ดรุณี ตากิมนอก. (2550). การพัฒนาระบบสารสนเทศศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกกระเบื้อง อำเภอบ้านเหลื่อม จังหวัดนครราชสีมา.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

ดวงรัตน์ สุวรรณไพฑูรย์. (2547). สภาพการบริหารงานของโรงเรียนอนุบาลเอกชนใน

จังหวัดน่าน ตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม., สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์,

อุดรดิตถ์.

นันทรัตน์ ปัสาร. (2547). สภาพและแนวทางในการจัดการศึกษาขององค์การบริหาร

ส่วนตำบล จังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

นิทัศน์ กตัญญูคุณานนท์. (2550). การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล

ร่องขวาง อ.ร่องขวาง จ.แพร่. วิทยานิพนธ์, กศ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

นิยม ศรีวิเศษ. (2545). **ความพึงพอใจในการทำงานของข้าราชการส่วนจังหวัดตำแหน่งครู**

เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ คศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

นิรันดร์ ไหมวงศ์. (2549). **สภาพความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วน**

ตำบลในเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.

บุญชม ศรีสะอาด. (2544). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.**

เบญจมา แสงมะลิ. (2552). **การจัดห้องเรียนและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเด็กปฐมวัย**
เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย
หน่วยที่ 6-10 หน่วยที่ 7 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ปกรณัม ประจัญบาน. (2552). **สถิติขั้นสูงสำหรับการวิจัยและประเมิน (Advance Statistics**
for Research and Evaluation). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2525). **ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สถาบัน**
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ประหยัด หงส์ทองคำ. (2526). **การปกครองท้องถิ่นไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์**
ไทยวัฒนาพานิช.

ปรัชญา เวสารัชชี. (2547). **การบริหารเขตพื้นที่การศึกษา: เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา.**
กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.**

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

พิมพ์มาดา บุญศิริ. (2550). **ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**

บ้านโคกทราย องค์การบริหารส่วนตำบลฉลอง. วิทยานิพนธ์, คศ.ม.,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

พูนศักดิ์ วาณิชวิเศษกุล. (2532). **การปกครองท้องถิ่นและพื้นฐานการพัฒนาประชาธิปไตย :**

กรณีศึกษาสภาตำบล อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์, ร.ม.,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ปทุมธานี.

ภาวิดา ธาธาศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไตระณะบุตร. (2552). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา.**

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ยุทธนา มิ่งเมือง. (2549). **การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคต จังหวัด**

ปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2552). **การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เอบี กราฟฟิกส์ดีไซน์.**

- ราศี ทองสวัสดิ์. (2552). **เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน เล่ม 2**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ชมรมไทยอิสราเอล.
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2539). **การเมืองการปกครองของไทย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรรณที ศรีโนนยาง. (2545). **บทบาทการมีส่วนร่วมและความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของจังหวัดหนองบัวลำภู**. วิทยานิพนธ์, กศ.ม. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- วันเพ็ญ เดชบุญ. (2550). **การศึกษาการบริหารและการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสามง่าม จังหวัดพิจิตร**. วิทยานิพนธ์, กศ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- วิวรรณ เขตมรรคา. (2548). **ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- วิศาล พิทยพงษ์. (2548). **การศึกษาความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกำแพงเพชร**. วิทยานิพนธ์, กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- สรชัย พิศาลบุตร. (2554). **หลักสถิติ**. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์.
- สุมาลี เชื้อชัย. (2551). **การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ เรียนรู้โดยการสังเกตผ่านเครือข่าย สำหรับนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์, กศ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). **รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับแนวโน้มการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544**. กรุงเทพฯ: ร.ส.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). **หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย**. สืบค้นเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2557, จาก [http : // www.google.co.th](http://www.google.co.th).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **แนวทางการวัดผลประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2550). **พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ**

พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2552). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัด**

การศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพการศึกษาของ**

กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ.** กรุงเทพฯ: สำนักงาน

เลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2546). **สรุปผลการประชุมวิเคราะห์หลักสูตร**

การศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 จุด. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

หวน พินรุพันธ์. (2553). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา (Online).** สืบค้นเมื่อ

29 พฤศจิกายน 2557, จาก <http://facstaff.swu.ac.th/>.

อนันต์ อนันตกุล. (2521). **การปกครองส่วนท้องถิ่นไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3).** กรุงเทพฯ:

พินเนศ พรินตติ้ง เซ็นเตอร์.

อัศวศิริ ธรรมโชติ. (2551). **การจัดการศึกษาชุมชนทั่วประเทศ.** กรุงเทพฯ: สยามรัฐ.

อัญชลี ธรรมวิธีกุล. (2556). **การศึกษาท้องถิ่นหลัง อบต. (Online).** สืบค้นเมื่อ

29 พฤศจิกายน 2557, จาก <http://panchalee.wordpress.com>

อุดม คุณชมพู่. (2549). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กร**

บริหารส่วนตำบลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง

เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2544). **หลักการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.** สืบค้นเมื่อ

30 พฤศจิกายน 2557, จาก <http://www.ksitds55.wordpress.com>.

อุทัย หิรัญโต. (2523). **หลักการบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์การพิมพ์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณวุฒิ จารุสาธิต อาจารย์ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พาณิชย์ผลินไชย รองคณบดีฝ่ายพัฒนาและบริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
4. นายถวิล เทพแก้ว ข้าราชการบำนาญ (อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองเมือง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 2
5. นายณัฐนนท์ อินปัญญา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านคลองเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๓๑

ที่ ศธ ๐๕๒๗.๐๒/ว ๐๓๕๗

วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพ่วง

ด้วย นางเกตุทอง เนียมผ่อง รหัสนประจำตัว ๕๖๐๗๒๓๖๐ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง
“ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.พงษ์เอก สุขใส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเอง

ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ใน
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอ๋อมพร หลินเจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๓๑

ที่ ศธ ๐๕๒๗.๐๒/ว ๐๓๕๗

วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย

ด้วย นางเกตุทอง เนียมผอย รหัสประจำตัว ๕๖๐๗๒๓๖๐ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.พงษ์เอก สุขใส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๕๒๗.๐๒/ว ๐๓๕๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน คุณถวิล เทพแก้ว

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางเกตุทอง เนียมฝอย รหัสประจำตัว ๕๖๐๗๒๓๖๐ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.พงษ์เอก สุขใส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๓๑

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นางเกตุทอง เนียมฝอย

โทร ๐๘-๕๗๑๔-๗๙๑๙

ที่ ศธ ๐๕๒๗.๐๒/ว ๐๓๕๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณพ จารุสาธิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางเกตุทอง เนียมผ่อง รหัสประจำตัว ๕๖๐๗๒๓๖๐ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.พงษ์เอก สุขใส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมพร หลินเจริญ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๙๖-๘๘๓๑

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางเกตุทอง เนียมผ่อง

โทร ๐๘-๕๗๑๔-๗๙๑๙

ที่ ศธ ๐๕๒๗.๐๒/ว ๐๓๕๗

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
เรียน ผู้อำนวยการณัฐนันท์ อินปัญญา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางเกตุทอง เนียมผอย รหัสประจำตัว ๕๖๐๗๒๓๖๐ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง
“ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.พงษ์เอก สุขใส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วย
ตนเอง

ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้
ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ใน
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอ๋อมพร หลินเจริญ)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๓๑

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นางเกตุทอง เนียมผอย

โทร ๐๘-๕๗๑๔-๗๙๑๙

ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ที่ ศธ ๐๕๒๗.๐๒/ว ๐๗๑๘

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....ฉบับ

ด้วย นางเกตุทอง เนียมผอย รหัสประจำตัว ๕๖๐๗๒๓๖๐ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี ดร.พงษ์เอก สุขใส เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอี่ยมพร หลินเจริญ)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑.งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐-๕๕๕๖-๘๘๓๑

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒.นางเกตุทอง เนียมผอย

โทร ๐๘-๕๗๑๔-๗๙๑๙

ภาคผนวก ง แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร
เรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง
จังหวัดพิษณุโลก

คำชี้แจง

1) แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งคำตอบจากแบบสอบถามนี้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ และการนำเสนอจะจัดทำเป็นภาพรวม ดังนั้นคำตอบจากแบบสอบถามจึงไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด

2) แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

3) โปรดตอบคำถามตามความเป็นจริง จึงจะเป็นคำตอบที่สมบูรณ์ และนำไปใช้ในการประมวลผลเพื่อประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ที่ท่านได้กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

นางเกตุทอง เนียมฝอย

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยนเรศวร

โทรศัพท์ 085-7147919

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย (/) ลงหน้าข้อความที่ตรงกับเป็นจริงที่เกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ

- () 1. 20-30 ปี () 2. 31-40 ปี
() 3. 41-50 ปี () 4. 51-60 ปี

3. วุฒิการศึกษา

- () 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี () 2. ปริญญาตรี
() 3. สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

- () 1. ต่ำกว่า 5 ปี () 2. 5-10 ปี
() 3. 11-15 ปี () 4. มากกว่า 15 ปีขึ้นไป

5. ตำแหน่ง

- () 1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (ผู้ได้รับมอบหมาย)
() 2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
() 3. นักวิชาการศึกษา (ผู้ได้รับมอบหมาย)
() 4. ครูผู้ดูแลเด็ก

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัด
พิษณุโลก

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

5	หมายถึง	มีปัญหาในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีปัญหาในระดับมาก
3	หมายถึง	มีปัญหาในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีปัญหาในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐาน การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	ระดับ				
	5	4	3	2	1
ด้านการบริหารสถานศึกษา					
1. การจัดองค์กร โครงสร้างและระบบการบริหารงานขาดความเหมาะสม					
2. การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศไม่ครอบคลุม และไม่ทันต่อการใช้งาน					
3. การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่เป็นระบบและขาดความต่อเนื่อง					
4. ขาดการกระจายอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษา					
5. ขาดการบริหารเชิงกลยุทธ์และขาดหลักการมีส่วนร่วม					
6. ขาดความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาในการร่วมพัฒนาโรงเรียน					
7. ขาดการบริหารงานแบบมุ่งสัมฤทธิ์ของงาน และเป้าหมายที่ชัดเจน					
8. ขาดการตรวจสอบและถ่วงดุลในการบริหารการศึกษา					
9. การจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไม่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น					
10. การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนไม่มีความหลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน					
11. การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญขาดความต่อเนื่อง					
12. การส่งเสริมและการพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และสื่อ การเรียนการสอนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้					

ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐาน การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	ระดับ				
	5	4	3	2	1
ด้านการบริหารสถานศึกษา					
13. การบันทึก และการรายงานผลการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนอย่างไม่เป็นระบบ					
14. ไม่มีการนิเทศการเรียนการสอนและนำไปปรับปรุงการสอนอย่างสม่ำเสมอ					
15. ไม่มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดประสบการณ์					
16. ขาดการส่งเสริมการจัดการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ติดตามผลและใช้ผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามศักยภาพ					
ด้านการจัดการเรียนการสอน					
17. การจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนไม่ทั่วถึง					
18. การจัดกิจกรรมยังไม่ส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน					
19. การจัดกิจกรรมยังไม่ส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษและความถนัดของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ					
20. การจัดกิจกรรมยังไม่สามารถส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม					
21. การจัดกิจกรรมยังไม่สามารถส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี ศิลปะ และการเคลื่อนไหว					
22. การจัดกิจกรรมยังไม่สามารถสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย					
23. การจัดกิจกรรมยังไม่สามารถส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย					
24. การจัดสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ และอาคารเรียนที่เหมาะสม					
25. ขาดการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน					
26. การประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจัดทำรายงานประจำปีไม่มีการดำเนินการเป็นประจำทุกปี					

ปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐาน การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	ระดับ				
	5	4	3	2	1
ด้านการจัดการเรียนการสอน					
27. การจัดห้องเรียน ห้องพิเศษ พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้					
28. ขาดการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่					
ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้					
29. การจัดกิจกรรมขาดการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
30. ชุมชนขาดการสนับสนุนให้แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น					
31. ขาดแหล่งวิทยากรในการให้ความรู้และบริการชุมชน					
32. ไม่มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน					
ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา					
33. การจัดระบบบริหาร และระบบสารสนเทศยังไม่ดีพอ					
34. ขาดการพัฒนามาตรฐานการศึกษา					
35. ไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
36. ไม่มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
37. ขาดการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา					
38. ขาดการประเมินคุณภาพการศึกษา					
39. ขาดการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี					
40. ไม่มีการผุดระบบประกันคุณภาพการศึกษา					

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามนี้ใช้สอบถามแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับ

ปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ใช้สอบถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการศึกษา ประกอบด้วย นายก
องค์การบริหารส่วนตำบล (ผู้ได้รับมอบหมาย) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
นักวิชาการศึกษา (ผู้ที่ได้รับมอบหมาย) และครูผู้ดูแลเด็ก ขอความกรุณาท่าน
ตอบคำถามให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

1. ด้านการบริหารสถานศึกษา ควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

2. การจัดการเรียนการสอน ควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

3. ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

4. ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามปัญหาและแนวทางการ
 บริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด
 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

ข้อ ที่	ข้อความถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่า เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3	4	5		
1	เพศ 1. ชาย 2. หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	อายุ 1. 20-30 ปี 2. 31-40 ปี 3. 41-50 ปี 4. 51-60 ปี	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	วุฒิการศึกษา 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรี 3. สูงกว่าปริญญาตรี	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	ประสบการณ์ในการทำงาน 1. ต่ำกว่า 5 ปี 2. 5-10 ปี 3. 11-15 ปี 4. มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	ตำแหน่ง 1. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (ผู้ได้รับมอบหมาย) 2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 3. นักวิชาการศึกษา (ผู้ได้รับ มอบหมาย) 4. ครูผู้ดูแลเด็ก	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่า เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3	4	5		
1	ด้านการบริหารสถานศึกษา การจัดองค์กร โครงสร้างและ ระบบการบริหารงานขาดความ เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศไม่ ครอบคลุม และไม่ทันต่อการใช้ งาน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	การพัฒนาครูและบุคลากร ทางการศึกษา ไม่เป็นระบบและ ขาดความต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	ขาดการกระจายอำนาจในการ บริหารและจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	ขาดการบริหารเชิงกลยุทธ์และ ขาดหลักการมีส่วนร่วม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	ขาดความร่วมมือจาก คณะกรรมการสถานศึกษาใน การร่วมพัฒนาโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	ขาดการบริหารงานแบบมุ่ง สัมฤทธิ์ของงาน และเป้าหมายที่ ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	ขาดการตรวจสอบและถ่วงดุลใน การบริหารการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	การจัดทำหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยไม่เหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่า เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3	4	5		
10	การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ ผู้เรียนไม่มีความหลากหลายตาม ความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการ จัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญขาดความต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	การส่งเสริมและการพัฒนา นวัตกรรมการจัดประสบการณ์ เรียนรู้ และสื่อ การเรียนการสอน ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
13	การบันทึก และการรายงานผล การส่งต่อข้อมูลของผู้เรียนอย่าง ไม่เป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
14	ไม่มีการนิเทศการเรียนการสอน และนำผลไปปรับปรุงการสอน อย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15	ไม่มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิ ปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัด ประสบการณ์	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	ขาดการส่งเสริมการจัดการ ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการจัด ประสบการณ์ ติดตามผลและใช้ ผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไป ตามศักยภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
17	ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดและพัฒนาระบบดูแล ช่วยเหลือผู้เรียนไม่ทั่วถึง	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่า เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3	4	5		
18	การจัดกิจกรรมยังไม่ส่งเสริมพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
19	การจัดกิจกรรมยังไม่ส่งเสริมและตอบสนองความสามารถพิเศษและความถนัดของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20	การจัดกิจกรรมยังไม่สามารถส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
21	การจัดกิจกรรมยังไม่สามารถส่งเสริมความสามารถด้านดนตรี ศิลปะ และการเคลื่อนไหว	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
22	การจัดกิจกรรมยังไม่สามารถสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
23	การจัดกิจกรรมยังไม่สามารถส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
24	การจัดสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ และอาคารเรียนที่เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
25	ขาดการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่า เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3	4	5		
26	การประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจัดทำรายงานประจำปีไม่มีการดำเนินการเป็นประจำทุกปี	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
27	<u>ด้านการจัดการเรียนการสอน</u> การจัดห้องเรียน ห้องพิเศษ พื้นที่สีเขียว สนามเด็กเล่น และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
28	ขาดการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
29	<u>ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้</u> การจัดกิจกรรมขาดการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
30	ชุมชนขาดการสนับสนุนให้แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
31	ขาดแหล่งวิทยาการในการให้ความรู้และบริการชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
32	ไม่มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
33	<u>ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา</u> การจัดระบบบริหาร และระบบสารสนเทศยังไม่ได้พอ	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
34	ขาดการพัฒนามาตรฐานการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่า เฉลี่ย	แปลผล
		1	2	3	4	5		
35	ไม่มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
36	ไม่มีการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
37	ขาดการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
38	ขาดการประเมินคุณภาพ การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
39	ขาดการจัดทำรายงานคุณภาพ การศึกษาประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
40	ไม่มีการผดุงระบบประกันคุณภาพ การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ใช้สอบถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านการศึกษา ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบล (ผู้ได้รับมอบหมาย) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษา (ผู้ที่ได้รับมอบหมาย) และครูผู้ดูแลเด็ก

1. ด้านการบริหารสถานศึกษา ควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

2. การจัดการเรียนการสอน ควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

3. ด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

4. ด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1	2	3	4	5		
-1	+1	+1	+1	+1	0.6	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	เกตุทอง เนียมผอย
วัน เดือน ปี เกิด	25 สิงหาคม 2521
ที่อยู่ปัจจุบัน	71 หมู่ 14 ตำบลท่าหมื่นราม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก 65130
ที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลวังพิรุณ หมู่ 9 ตำบลวังพิรุณ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก 65130
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	หัวหน้าส่วนการศึกษา
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ.2558	หัวหน้าส่วนการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวังพิรุณ หมู่ 9 ตำบลวังพิรุณ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก 65130
พ.ศ.2554	นักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลวังพิรุณ หมู่ 9 ตำบลวังพิรุณ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก 65130
พ.ศ.2550	นักวิชาการศึกษา สำนักงานเทศบาลตำบลในเมือง อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2544	ค.บ. (การประถมศึกษา) สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม